

PRIROČNIK

O

REDNEM ZAKONODAJNEM

POSTOPKU

Priročnik o zakonodajni vlogi Evropskega parlamenta

November 2019

Generalni direktorat za notranjo politiko Unije
Direktorat za zakonodajno usklajevanje in usklajevanje med odbori
Oddelek za zakonodajne zadeve (LEGI)

Ta priročnik je namenjen poslancem in uslužbencem Evropskega parlamenta. Pripravil ga je oddelek za zakonodajne zadeve (LEGI) in kot tak nikakor ne vpliva na stališča Evropskega parlamenta. Razmnoževanje in prevajanje za nekomercialne namene je dovoljeno pod pogojem, da se navede vir, da je Evropski parlament o tem predhodno obveščen in da prejme izvod. © Evropska unija, 2019

[_LEGI Unit@europarl.europa.eu](mailto:LEGI.Unit@europarl.europa.eu)

PREDGOVOR

Podpredsedniki, pristojni za pravni postopek v Evropskem parlamentu, in predsednica konference predsednikov odborov vam z zadovoljstvom predstavljamo dopolnjeno različico *priročnika o rednem zakonodajnem postopku*, ki ga je pripravil oddelek za zakonodajne zadeve. Namen tega priročnika je podati praktične informacije o tem, kako je v rednem zakonodajnem postopku organizirano delo Parlamenta.

Osmo parlamentarno obdobje je prineslo več pomembnih novosti: med drugim je bil sklenjen medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje, ki je začel veljati aprila 2016, januarja 2017 pa je začel veljati revidirani poslovnik Evropskega parlamenta.

Bistveno je, da so vsi akterji v Evropskem parlamentu seznanjeni s postopki, da se utrdita njegova vloga sozakonodajalca pri sprejemanju zakonodaje EU in demokratična legitimnost.

Zato ta priročnik priporočamo vsem poslancem, uslužbencem in tistim, ki jih zanima zakonodajno delo Parlamenta.

© Evropska unija 2019 – EP/fotograf

Katarina BARLEY, Nicola BEER, Mairead McGUINNESS
Podpredsednice, pristojne za pravni postopek

Antonio TAJANI
Predsednik konference
predsednikov odborov

KAZALO

1.	UVOD.....	1
2.	KLJUČNI AKTERJI IN NJIHOVA VLOGA V REDNEM ZAKONODAJNEM POSTOPKU 3	
2.1.	Evropski parlament.....	3
2.2.	Svet 4	
2.3.	Komisija	5
2.4.	Druge institucije, udeležene v rednem zakonodajnem postopku.....	7
3.	REDNI ZAKONODAJNI POSTOPEK.....	11
3.1.	Predložitev zakonodajnega predloga.....	11
3.2.	Prva obravnava.....	13
3.2.1.	Prva obravnava v Evropskem parlamentu.....	14
3.2.2.	Prva obravnava v Svetu	20
3.3.	Druga obravnava	22
3.3.1.	Druga obravnava v Evropskem parlamentu.....	23
3.3.2.	Druga obravnava v Svetu.....	24
3.4.	Sprava in tretja obravnava	24
4.	MEDINSTITUCIONALNA POGAJANJA.....	26
4.1.	Uvod	26
4.2.	Trialogi.....	28
4.3.	Postopek za začetek medinstitucionalnih pogajanj.....	29
4.3.1.	Parlament.....	29
4.3.2.	Svet 32	
4.3.3.	Komisija	32
4.4.	Akterji v medinstitucionalnih pogajanjih	33
4.4.1.	Parlament.....	33
4.4.2.	Svet 33	
4.4.3.	Komisija	33
4.5.	Preglednost parlamentarnih postopkov in načinov za zagotavljanje odgovornosti.....	35
5.	PODROBNOSTI SPRAVNEGA POSTOPKA	37
6.	DOKONČNO OBLIKOVANJE, PODPIS IN OBJAVA SPREJETEGA BESEDILA	40
6.1.	Dokončno pravno in jezikovno oblikovanje besedila.....	40
6.2.	Podpis	41
6.3.	Objava.....	41

7.	DRUGI POSTOPKI, V KATERIH SODELUJE PARLAMENT.....	42
7.1.	Posebni zakonodajni postopki	42
7.1.1.	Postopek posvetovanja	42
7.1.2.	Postopek odobritve	43
7.2.	Delegirani in izvedbeni akti	43
8.	MEDINSTITUCIONALNI SPORAZUM O BOLJŠI PRIPRAVI ZAKONODAJE.....	45
9.	REDNI ZAKONODAJNI POSTOPEK V ŠTEVILKAH	48
10.	TERMINOLOGIJA	52
11.	UPORABNE POVEZAVE	56
	PRILOGA I – Člen 294 Pogodbe o delovanju Evropske unije.....	60
	PRILOGA II – Veljavni členi za redni zakonodajni postopek.....	62
	PRILOGA III – Kodeks ravnanja pri pogajanjih v rednem zakonodajnem postopku ...	72
	PRILOGA IV – Vrstni red predsedstev Sveta	75
	PRILOGA V – Posledice izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije za večine in prage v rednem zakonodajnem postopku.....	76

1. UVOD

Z Lizbonsko pogodbo je soodločanje¹ uradno postalo „redni zakonodajni postopek“ (člen 294 PDEU²) in splošno pravilo pri sprejemanju zakonodaje na ravni Evropske unije za veliko večino področij njenega delovanja (glej okvir 1).

Redni zakonodajni postopek temelji na načelu enakovrednosti med neposredno izvoljenim Evropskim parlamentom, ki predstavlja državljane Unije, in Svetom, ki predstavlja vlade držav članic. Sozakonodajalca zakonodajo sprejemata skupaj na podlagi predloga, ki ga pripravi Komisija. Nobeden od njiju ne more sprejeti zakonodaje brez privolitve drugega, oba sozakonodajalca pa morata sprejeti isto besedilo. Do dogovora lahko pride na eni izmed treh možnih obravnav v rednem zakonodajnem postopku. Če je zakonodajni predlog na kateri koli stopnji postopka zavrnjen ali če Parlament in Svet ne moreta doseči kompromisa, predlog ni sprejet, postopek pa se zaključi.

Namen tega priročnika je podati praktičen pregled rednega zakonodajnega postopka kot glavnega zakonodajnega postopka za sprejemanje zakonodaje Unije. Začne se z dvema splošnima poglavjema, v katerih so predstavljeni različni akterji in njihove vloge v postopku (drugo poglavje) ter različne stopnje postopka (tretje poglavje). V četrtem poglavju so podrobneje predstavljena medinstitucionalna pogajanja (kako dobi Parlament svoj mandat in kaj se dogaja v trialogih), čemur sledijo informacije o spravnem postopku (peto poglavje) in za konec še informacije o podpisu in objavi sprejetega besedila (šesto poglavje).

V osmem poglavju je podrobneje predstavljen revidirani medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje, ki je začel veljati 13. aprila 2016 in je pomembno vplival na sodelovanje med Parlamentom, Svetom in Komisijo, saj je uvedel več pobud in postopkov za boljše zakonodajno delo.

Zadnji del priročnika ponuja kratek pregled preostalih pomembnih postopkov, v katerih sodeluje Parlament (sedmo poglavje), sledi mu deveto poglavje s statističnimi podatki o rednem zakonodajnem postopku, v desetem in zadnjem poglavju pa je še slovar terminov, okrajšav in kratic. V prilogah med drugim najdete najpomembnejša pravila o rednem zakonodajnem postopku, pa tudi večine in prage za sprejemanje odločitev v tem postopku po brexitu.

¹ V praksi se namesto uradnega termina „redni zakonodajni postopek“ še vedno pogosto uporablja „soodločanje“.

² Pogodba o Evropski uniji (v nadaljevanju PEU), Pogodba o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju PDEU). Za člen 294 PDEU glej prilogo I.

Okvir 1 – Glavni mejniki: kako je soodločanje postalo redni zakonodajni postopek?

Pogodbe

- **Z Maastrichtsko pogodbo (november 1993)** je bil uveden postopek soodločanja za omejeno število zakonodajnih področij (v glavnem notranji trg).
- **Z Amsterdamsko pogodbo (maj 1999)** je bil postopek soodločanja poenostavljen, kar je omogočilo sprejemanje dogovorov v prvi obravnavi, in področje uporabe pa je bilo razširjeno na več kot 40 pravnih podlag (vključno s prometom, okoljem, pravosodjem in notranjimi zadevami ter zaposlovanjem in socialnimi zadevami).
- **S Pogodbo iz Nice (februar 2003)** je bilo področje uporabe soodločanja še razširjeno.
- **Z Lizbonsko pogodbo (december 2009)** je soodločanje uradno postalo „redni zakonodajni postopek“, ki zajema 85 področij delovanja Unije (vključno s kmetijstvom, ribištvm in skupno trgovinsko politiko).

Medinstitucionalni sporazumi

- **Skupna izjava o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja (2007)**¹ določa praktične ureditve v zvezi s potekom postopka soodločanja. Izjava, kot je bila sprejeta leta 1999 in prenovljena leta 2007, izrecno priznava pomen sistema dialogov med celotnim postopkom soodločanja.
- **Okvirni sporazum o odnosih med Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo (2010)**² določa ukrepe za razširitev dialoga med Parlamentom in Komisijo ter izboljšanje pretoka informacij in sodelovanja pri postopkih in načrtovanju; vsebuje določbe o sestankih Komisije s strokovnjaki, posredovanju zaupnih informacij Parlamentu, pogajanjih in sprejemanju mednarodnih sporazumov ter časovnem okviru za delovni program Komisije.
- **Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje (2016)**³ je sporazum med Parlamentom, Svetom in Komisijo, ki je začel veljati aprila 2016 in je nadomestil sporazum iz leta 2003. Določa več pobud in postopkov, ki so jih sprejele te tri institucije, da bi zagotovile boljšo pripravo zakonodaje, in sicer v zvezi z načrtovanjem, orodji za pripravo zakonodaje, kot so ocene učinka in posvetovanje z javnostjo in deležniki, izbiro pravne podlage, delegiranimi in izvedbenimi akti, preglednostjo, izvajanjem in poenostavitvijo.

¹ Skupna izjava Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije z dne 30. junija 2007 o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja. [UL C 145, 30.6.2007, str. 5.](#)

² Okvirni sporazum o odnosih med Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo. [ULL 304, 20.11.2010, str. 47.](#)

³ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016. [ULL 123, 12.5.2016, str. 1.](#)

2. KLJUČNI AKTERJI IN NJIHOVA VLOGA V REDNEM ZAKONODAJNEM POSTOPKU

2.1. Evropski parlament

Vsakodnevno delo Parlamenta, vključno z notranjo organizacijo in postopki odločanja, je urejeno s **poslovníkom**. Zakonodajno delo v Parlamentu opravljajo pristojni¹ parlamentarni odbori². Vsak zakonodajni predlog, ki je dodeljen odboru, se dodeli politični skupini (običajno na podlagi odločitve koordinatorjev odbora), ki predlaga **poročevalca**, da pripravi poročilo v imenu odbora. Druge politične skupine lahko imenujejo **poročevalce v senci**, ki znotraj odbora usklajujejo stališča političnih skupin o zadevi.

Predsednik je odgovoren za vodenje sej odbora in koordinatorjev. Pristojen je tudi za postopke glasovanja in odloča o dopustnosti predlogov sprememb, poleg tega pa vodi medinstitucionalna pogajanja.

Na začetku zakonodajnega obdobja lahko vsaka politična skupina določi enega od poslancev za svojega **koordinatorja** v odboru. Koordinatorji se sestajajo brez navzočnosti javnosti, pogosto ob robu sej odbora. Odbor jim lahko dodeli pristojnost za odločanje o: dodeljevanju poročil in mnenj skupinam, pripravi predstavitev v odborih, naročilu študij, delegacijah odbora in drugih pomembnih zadevah, ki se nanašajo na organizacijo dela odbora.

V medinstitucionalnih pogajanjih na prvi in drugi obravnavi Parlament zastopa **pogajalska ekipa**, ki jo vodi poročevalec, predseduje pa ji predsednik pristojnega odbora ali podpredsednik, ki ga imenuje predsednik. V njej so vsaj poročevalci v senci iz političnih skupin, ki želijo sodelovati (člen 74 poslovníka). Več informacij o medinstitucionalnih pogajanjih najdete v 4. poglavju.

Parlamentarnim odborom in njihovim članom pri zakonodajnem delu na upravni ravni pomagajo sekretariati odborov (ki pripravljajo seje odborov in načrtujejo delo ter zagotavljajo podporo in nasvete o delu odbora), svetovalci političnih skupin (ki nudijo podporo in nasvete svojim koordinatorjem skupine in posameznim poslancem), pomočniki poslancev in druge parlamentarne službe, vključno z oddelkom za zakonodajne zadeve (LEGI), pravno službo, direktoratom za zakonodajne akte, tematskimi sektorji, službo za raziskave (EPRS), tiskovnim uradom ter generalnima direktoratom za prevajanje in tolmačenje. Oddelek za LEGI v tretji obravnavi skrbi za upravno pomoč delegaciji Parlamenta v spravnem odboru.

¹ Včasih tudi glavni odbor, glej okvir 6 v poglavju 3.2.1.

² Priloga V poslovníka Evropskega parlamenta določa pristojnosti in dolžnosti posameznih stalnih parlamentarnih odborov (teh odborov je 20).

Okvir 2 – Politični organi Parlamenta

Konferenco predsednikov (člena 26 in 27 poslovnika) sestavljajo predsednik Parlamenta in predsedniki političnih skupin. Odgovorna je za splošno politično upravljanje Parlamenta in politične vidike njegovega delovanja, vključno z organizacijo dela, odnosi z drugimi institucijami in organi Evropske unije ter odnosi s tretjimi državami. Seje konference predsednikov običajno potekajo v tednu pred zasedanjem v Strasbourgu in med zasedanjem (običajno v četrtek zjutraj).

Predsedstvo (člena 24 in 25 poslovnika) sestavljajo predsednik Parlamenta, 14 podpredsednikov (od katerih so trije pristojni za pravni postopek) in pet kvestorjev s svetovalno funkcijo. Pristojno je za administrativne in finančne zadeve, ki so povezane z delovanjem institucije. Seje predsedstva običajno potekajo v ponedeljek zvečer med zasedanjem v Strasbourgu.

Konferenco predsednikov odborov (člen 29 poslovnika) sestavljajo predsedniki vseh stalnih in posebnih parlamentarnih odborov. Spremlja napredek dela v odborih ter skrbi za sodelovanje in usklajevanje med njimi. Pripravlja tudi priporočila za konferenco predsednikov, med drugim glede osnutkov dnevnega reda prihodnjih plenarnih zasedanj. Seje konference predsednikov odborov običajno potekajo ob torkih med zasedanjem v Strasbourgu. Predsednika konference predsednikov odborov iz svojih vrst izvolijo njeni člani, njegov mandat pa traja dve leti in pol.

2.2. Svet

Svet zastopa vlade držav članic. V Svetu se z namenom sprejemanja zakonodaje in usklajevanja politik sestajajo ministri držav članic EU, in sicer v različnih sestavah glede na tematsko področje. Svet skupaj s Parlamentom opravlja zakonodajno funkcijo (člen 16(1) PEU). Deluje na treh ravneh. **Delovne skupine** so odgovorne za priprave na delo Odbora stalnih predstavnikov vlad držav članic Evropske unije (**Coreper**), ta pa med drugim za priprave na delo različnih sestav **Sveta**.

Seje na vseh treh ravneh vodi država članica, ki **predseduje Svetu**¹ za šest mesecev po načelu rotacije.

Dnevni red sej Sveta odraža delo, ki so ga opravili odbor stalnih predstavnikov ter ustrezne delovne skupine in odbori. Dnevni red je razdeljen na **točke A**, ki se po doseženem soglasju v odboru stalnih predstavnikov potrjujejo brez razprave, in **točke B**, o katerih se razpravlja.

¹ Z izjemo Sveta za zunanje zadeve, ki mu običajno predseduje visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko, se pri predsedstvu Sveta države članice EU izmenjujejo vsakih šest mesecev po načelu rotacije (od 1. januarja do 30. junija in od 1. julija do 31. decembra). Predsedstvo vodi seje Sveta in pripravljajalnih teles ter zastopa Svet v odnosih z drugimi institucijami EU. Vrstni red rotirajočega predsedstva določi Svet in ga redno posodablja (glej seznam v prilogi IV).

Odbor stalnih predstavnikov se srečuje v dveh sestavah:

Coreper II sestavljajo stalni predstavniki pri Evropski uniji, predseduje pa mu stalni predstavnik države, ki predseduje Svetu. Skrbi za delo štirih sestav Sveta, in sicer za gospodarske in finančne zadeve, zunanje zadeve, splošne zadeve, pravosodje in notranje zadeve. Delo za Coreper II pripravlja tako imenovana **skupina Antici**.

Coreper I sestavljajo namestniki stalnih predstavnikov pri Evropski uniji, predseduje pa mu namestnik stalnega predstavnika države, ki predseduje Svetu. Skrbi za delo šestih sestav Sveta, in sicer za kmetijstvo in ribištvo¹, konkurenco, izobraževanje, mladino, kulturo in šport, zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov, okolje, promet, telekomunikacije in energijo. Delo za Coreper I pripravlja tako imenovana **skupina Mertens**.

Dokumente za odbor Coreper pripravlja več kot 150 delovnih skupin in odborov, ki jim pravimo „pripravljalna telesa Sveta“ in imajo podobno vlogo kot parlamentarni odbori v Parlamentu. Na rednih srečanjih preučujejo zakonodajne predloge ter opravijo drugo pripravljalno delo za odločitve Sveta.

Večino delovnih skupin in odborov, v katerih sedijo strokovnjaki iz držav članic, sestavi odbor stalnih predstavnikov (Coreper), in sicer na podlagi tematskega področja sestave Sveta, ki jo podpirajo².

Okvir in načela postopkov odločanja v Svetu so določena v **poslovniku Sveta**³. Podobno kot sekretariat Parlamenta tudi generalni sekretariat Sveta usklajuje postopke odločanja v Svetu. S pomočjo pravne službe opravlja pomembno vlogo pravnega svetovalca ter zagotavlja logistično podporo, hrani evidence (institucionalni spomin) in deluje kot mediator. Ima ključno vlogo, saj nudi podporo predsedujočim državam.

2.3. Komisija

Komisija zastopa splošne interese Evropske unije kot celote (ne le interesov posameznih držav članic) in je med drugim odgovorna za pripravo zakonodajnih predlogov, izvajanje odločitev, nadzor nad izvajanjem zakonodaje Unije ter zagotavljanje spoštovanja ustanovnih pogojev. Komisija sestoji iz **kolegija komisarjev**, ki ga sestavljajo predsednik in 27 komisarjev, tj. po eden iz vsake države članice⁴. Načelo kolegialnosti, v skladu s katerim so vsi člani Komisije skupaj odgovorni

¹ Coreper I skrbi za veterinarska in fitosanitarna vprašanja ter vse dosjeje, povezane s skupno ribiško politiko. Dosjeje, ki jih obravnava sestava Sveta za kmetijstvo in ribištvo, zlasti dokumente o skupni kmetijski politiki, pa pripravlja tudi **Posebni odbor za kmetijstvo**.

² Nekateri odbori, kot so Odbor za ekonomska in finančna vprašanja, Odbor za trgovinsko politiko ter Politični in varnostni odbor, so bili ustanovljeni neposredno z ustanovnimi pogodbama, medvladnimi sklepi ali sklepi Sveta. Ti odbori so večinoma stalni in imajo pogosto imenovanega ali izvoljenega predsedujočega. Poleg njih je mogoče ustanoviti ad hoc odbore za posebne namene, ki so razpuščeni, ko izpolnijo svojo nalogo.

³ Sklep Sveta z dne 1. decembra 2009 o spremembi Poslovnika Sveta, 2009/937/EU, [ULL 325, 11.12.2009, str. 35](#).

⁴ V skladu z ustanovnimi pogodbama število članov Komisije od 1. novembra 2014 ustreza dvema tretjinama števila držav članic, razen če Evropski svet soglasno ne odloči o spremembi tega števila (člen 17(5) PEU). Maja 2013 je Evropski svet sklenil, da bo Komisija zaenkrat še naprej sestavljena iz enakega števila članov, kot je držav članic.

za sprejete odločitve in ukrepe, je temeljno načelo, ki mu sledi odločanje v Komisiji, tako med pripravo zakonodajnih predlogov (npr. posvetovanjem med službami ali sestanki kabinetov komisarjev) kot tudi med medinstitucionalnimi pogajanjmi. Okvir in načela postopkov odločanja Komisije so določeni v **poslovniku Komisije**.

Predsednik Jean-Claude Juncker se je novembra 2014 odločil, da bo Komisija pod njegovim vodstvom organizirana drugače, in sicer je imenoval sedem podpredsednikov, ki na svojih področjih pristojnosti zastopajo predsednika. Podpredsednikom je zaupano vodenje jasno določenih prednostnih projektov ter usmerjanje in usklajevanje dela Komisije na vseh ključnih področjih, opredeljenih v političnih smernicah predsednika¹.

Pogodba Komisiji daje skoraj monopolni nadzor nad zakonodajno pobudo (člen 17(2) PEU)². Komisija je tako odgovorna za pripravo skoraj vseh predlaganih zakonodajnih aktov, posebno tistih, ki sodijo v okvir rednega zakonodajnega postopka. Pred pripravo zakonodajnih predlogov Komisija opravi obsežno posvetovanje z deležniki in javnostjo, upošteva poročila strokovnjakov ter lahko sprejme **zelene in bele knjige**³ (čeprav tega ne počne sistematično). Poleg tega za vse predloge izvede oceno učinka, da bi preučila posredne in neposredne posledice predlaganega ukrepa⁴.

Predlog Komisije sprejme kolegij komisarjev bodisi s pisnim postopkom (brez razprave med komisarji) bodisi z ustnim postopkom (kolegij komisarjev razpravlja o zadevi).

Predlog je sočasno predložen Parlamentu in Svetu, kar je začetek rednega zakonodajnega postopka⁵. Kot je podrobno razloženo v okvirju 3, lahko Komisija svoj predlog pod določenimi pogoji spremeni ali umakne, če Svet še ni ukrepal (torej dokler Svet ne sprejme stališča v prvi obravnavi).

Komisija med zakonodajnim postopkom sozakonodajalcema pomaga tako, da jima posreduje tehnične obrazložitve, v medinstitucionalnih pogajanjih pa posreduje med njima in skuša prispevati k dogovoru.

¹ Glej sporočilo Komisije C(2014)9004 o delovnih metodah Evropske komisije v obdobju 2014–2019.

² Glej okvir 5 v poglavju 3.1 o pravici do pobude za zakonodajne predloge na ravni Unije.

³ Zelene knjige so dokumenti Komisije za razpravo o določenih temah na evropski ravni, saj spodbudijo udeležene organe in posameznike, da sodelujejo v postopku posvetovanja. Rezultat zelenih knjig so lahko zakonodajne spremembe, ki so predstavljene v belih knjigah. Slednje vsebujejo predloge za evropsko ukrepanje na določenem področju, ki so včasih osnovani na zelenih knjigah. Namen je začeti razpravo z javnostjo, deležniki, Parlamentom in Svetom, da bi tako omogočili politično soglasje.

⁴ V sporočilu Komisije C(2014)9004 o delovnih metodah Evropske komisije za obdobje 2014–2019 je zapisano, da je treba za vse pobude, ki bi lahko imele občuten neposreden gospodarski, družbeni ali okoljski vpliv, opraviti oceno učinka, odbor za oceno učinka pa jih mora oceniti pozitivno. To velja tudi za delegirane in izvedbene akte, ki naj bi imeli velik vpliv. Kljub temu v trenutku pisanja tega priročnika za veliko zakonodajnih predlogov ocena učinka ni bila izvedena (glej poročilo Parlamenta o dejavnostih v zvezi z rednim zakonodajnim postopkom za obdobje 2014–2016).

⁵ Komisija mora v skladu s protokolom št. 2 Lizbonske pogodbe osnutek zakonodajnega akta sočasno poslati tako sozakonodajalcema kot nacionalnim parlamentom, ki lahko v roku osmih tednov podajo obrazložena mnenja o skladnosti osnutka z načelom subsidiarnosti. Več informacij je na voljo v poglavju 2.4.

Okvir 3 – Umik predloga

Sodna praksa Sodišča Evropske unije je potrdila, da ima Komisija pod določenimi pogoji pravico umakniti svoje zakonodajne predloge. Sodišče je v sodbi z dne 14. aprila 2015 (zadeva C-409/13) preučilo in pojasnilo pravico Komisije, da umakne zakonodajne predloge v skladu s členom 293(2) PDEU.

Navedlo je, da lahko Komisija med zakonodajnim postopkom svoj predlog umakne, če Svet še ni ukrepal (sprejel stališča v prvi obravnavi), in da ta pravica izhaja neposredno iz pravice Komisije do pobude. Kljub temu pa je odločilo, da ni „pravica veta“ in da je omejena s pooblastili drugih institucij.

Sodišče je sklenilo, da mora Komisija umik sozakonodajalcema primerno utemeljiti in po potrebi priložiti tudi prepričljive dokaze ali argumente.

Dodalo je, da lahko Komisija v skladu z načelom lojalnega sodelovanja med institucijami zakonodajni predlog umakne, če bi ga sprememba, ki jo nameravata uvesti Parlament in Svet, tako predručala, da njegov prvotni cilj ne bi mogel biti dosežen, zaradi česar bi izgubil svoj glavni namen.

Deveti odstavek medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje iz leta 2016 (glej 8. poglavje) določa, da mora Komisija podati razloge za umik predloga in po potrebi predstaviti nadaljnje korake s točnim časovnim okvirom. Mora se tudi ustrezno medinstitucionalno posvetovati, se seznaniti s stališči sozakonodajalcev in se odzvati nanje.

Če namerava Komisija zakonodajni predlog umakniti, pristojni odbor v skladu s četrtnim odstavkom člena 38 poslovnika pristojnega komisarja povabi na razpravo o tej nameri Komisije (povabljen je lahko tudi predsedstvo Sveta). Če se pristojni odbor z nameranim umikom ne strinja, lahko zahteva, da Komisija poda izjavo na plenarnem zasedanju.

2.4. Druge institucije, udeležene v rednem zakonodajnem postopku

Evropski svet: sestavljajo ga predsedniki oziroma predsedniki vlad držav članic ter njegov predsednik in predsednik Komisije. Pri njegovem delu sodeluje tudi visoki predstavnik za zunanje zadeve in varnostno politiko. Evropski svet se navadno sestaja štirikrat na leto, vendar se lahko sestane na izrednih sejah, če razmere to zahtevajo. V Evropskem svetu se odločitve sprejmejo soglasno, če v ustanovnih pogodbah ni določeno drugače, in so zapisane v njegovih sklepih. V členu 15 PEU je jasno določeno, da Evropski svet nima zakonodajne funkcije. Kljub temu njegovi sklepi, s katerimi želi spodbuditi razvoj Unije ter opredeliti splošne politične smernice in prednostne naloge, pogosto vplivajo na dokumente v rednem zakonodajnem postopku. V preteklosti se je Parlament pritoževal, da sklepi Evropskega sveta vplivajo na specifično vsebino zakonodajnih dokumentov in zato ogrožajo svobodo zakonodajalcev, da pripravljata zakonodajo, kot se jima zdi primerno.

Nacionalni parlamenti: njihova vloga je določena v členu 12 PEU, in sicer „dejavno prispevajo k dobremu delovanju Unije“. Druge določbe ustanovnih pogojev jim podeljujejo specifične pravice, predvsem v zvezi s preverjanjem skladnosti osnutka zakonodajnega akta z načelom subsidiarnosti. Ta vloga nacionalnih parlamentov je še

natančneje opredeljena v protokolih št. 1 in 2, ki sta priložena ustanovnim pogodbama.

V skladu s protokolom št. 1 o vlogi nacionalnih parlamentov in protokolom št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti lahko vsak nacionalni parlament v roku osmih tednov predloži **obrazloženo mnenje**, v katerem pojasni, zakaj osnutek zakonodajnega akta¹ po njegovi presoji ni v skladu z načelom subsidiarnosti. Pristojni odbor Evropskega parlamenta mora ta osemtedenski rok spoštovati in ne sme izvesti končnega glasovanja, dokler se ne izteče².

Vsak nacionalni parlament ima dva glasova. V dvodomnem parlamentarnem sistemu ima vsak dom po en glas.

Če vsaj tretjina nacionalnih parlamentov meni, da osnutek ni v skladu z načelom subsidiarnosti, ga mora Komisija (ali katera koli druga institucija, ki je predlog vložila) ponovno pregledati („**rumeni karton**“). Ta prag se zniža na eno četrtno glasov, kadar je bil osnutek zakonodajnega akta predložen na osnovi člena 76 PDEU (pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah in policijsko sodelovanje). Po takem pregledu se institucija, ki je osnutek pripravila, odloči, ali ga bo ohranila, spremenila ali umaknila.

Poleg tega mora Komisija zakonodajni predlog v rednem zakonodajnem postopku ponovno preučiti, če večina nacionalnih parlamentov meni, da ni v skladu z načelom subsidiarnosti („**oranžni karton**“). Po tem pregledu se Komisija odloči, ali bo predlog ohranila, spremenila ali umaknila. Če se odloči za ohranitev, morata zakonodajni veji pred koncem prve obravnave preveriti, ali je predlog v skladu z načelom subsidiarnosti. Če večina poslancev Parlamenta in vsaj 55-odstotna večina v Svetu menita, da zakonodajni predlog ni združljiv z načelom subsidiarnosti, se obravnava konča.

¹ V skladu s členom 3 protokola št. 2 je osnutek zakonodajnega akta lahko predlog Komisije, pobuda skupine držav članic, pobuda Evropskega parlamenta, zahteva Sodišča Evropske unije, priporočilo Evropske centralne banke ali zahteva Evropske investicijske banke za sprejetje zakonodajnega akta.

² Razen v nujnih primerih, ki so opisani v členu 4 protokola št. 1, glej člen 43 poslovnika.

Sodišče Evropske unije (sestavljeno iz sodišča in splošnega sodišča, s sedežem v Luxembourg): presoja o primarni in sekundarni zakonodaji EU in odloča o veljavnosti sekundarne zakonodaje. Zakonodajo EU lahko izpodbijajo države članice, Parlament, Svet, Komisija, posamezniki, podjetja in organizacije v roku dveh mesecev po objavi v Uradnem listu Evropske unije oz. kadar koli z vprašanjem za predhodno odločanje, ki ga posreduje državno sodišče. Sodišče zagotavlja tudi, da države članice izpolnjujejo svoje obveznosti iz ustanovnih pogodb (postopki za ugotavljanje kršitev) in preverja zakonitost neukrepanja institucij, organov, služb in agencij Evropske unije.

Parlament sodeluje v sodnih postopkih pred Sodiščem Evropske unije (pred sodiščem in splošnim sodiščem), da bi branil svoje interese, pravice in pooblastila, zlasti če se obravnava veljavnost zakonodajnega akta, ki ga je sprejel sam ali skupaj s Svetom. Zakonodajni akt lahko na primer izpodbija, če ni bil pravilno sprejet v skladu z rednim zakonodajnim postopkom, ali pa zagovarja akt, ki je bil sprejet po tem postopku in katerega veljavnost izpodbijajo posamezniki.

V posebnih primerih, določenih v ustanovnih pogodbah, lahko Sodišče Evropske unije zahteva, da se vloži predlog zakonodajnega akta po rednem zakonodajnem postopku (člen 294(15) PDEU). To lahko stori v zadevah, povezanih s svojim statutom in ustanovitvijo specializiranih sodišč pod okriljem splošnega sodišča (glej tudi okvir 5 v poglavju 3.1).

Evropska centralna banka (ECB, s sedežem v Frankfurtu, Nemčija): je centralna banka držav, ki so članice evroobmočja, njena glavna naloga pa je, da ohranja stabilnost cen v tem območju. V skladu z enotnim mehanizmom nadzora je odgovorna tudi za nadziranje bank v evroobmočju ali državah članicah, ki je del bančne unije. V posebnih primerih, določenih v ustanovnih pogodbah, lahko ECB priporoči predlog zakonodajnega akta po rednem zakonodajnem postopku (člen 294(15) PDEU). To lahko naredi pri zakonodaji, povezani z določenimi členi statuta evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke.

Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij (oba s sedežem v Bruslju): Komisija, Parlament in Svet se morajo posvetovati z njima, če to določata ustanovni pogodbi (navadno pri politikah, ki se nanašajo na njuni interesni področji). Če je posvetovanje z odboroma po rednem zakonodajnem postopku obvezno, Parlament svojega stališča v prvi obravnavi ne more sprejeti, dokler ni prejel njunih mnenj. Parlament, Svet ali Komisija lahko odboroma določi rok, v katerem morata predložiti mnenje (člena 304 in 307 PDEU). Četudi ob izteku tega roka mnenje ni podano, se postopek lahko nadaljuje. Odbora lahko mnenja sprejemata tudi na lastno pobudo.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je posvetovalno telo Unije, ki ga sestavljajo predstavniki delodajalskih organizacij, sindikatov in drugih subjektov civilne družbe (še posebej na družbeno-gospodarskem, civilnem, strokovnem in kulturnem področju) (členi 301–304 PDEU). Odbor regij je posvetovalno telo Unije, ki ga sestavljajo regionalni in lokalni predstavniki (členi 300 in 305–307 PDEU). Poleg tega je Odbor regij

pooblaščen, da pred Sodiščem Evropske unije zahteva razveljavitev zakonodajnega akta zaradi kršenja načela subsidiarnosti¹.

¹ Do tega trenutka se v praksi to še ni zgodilo.

3. REDNI ZAKONODAJNI POSTOPEK

Odkar velja Lizbonska pogodba, se lahko zakonodajni akti (uredbe, direktive ali sklepi) sprejmejo z dvema postopkoma, in sicer z rednim zakonodajnim postopkom (glej to poglavje) in posebnim zakonodajnim postopkom v primerih, ki so navedeni v ustanovnih pogodbah (glej 7. poglavje).

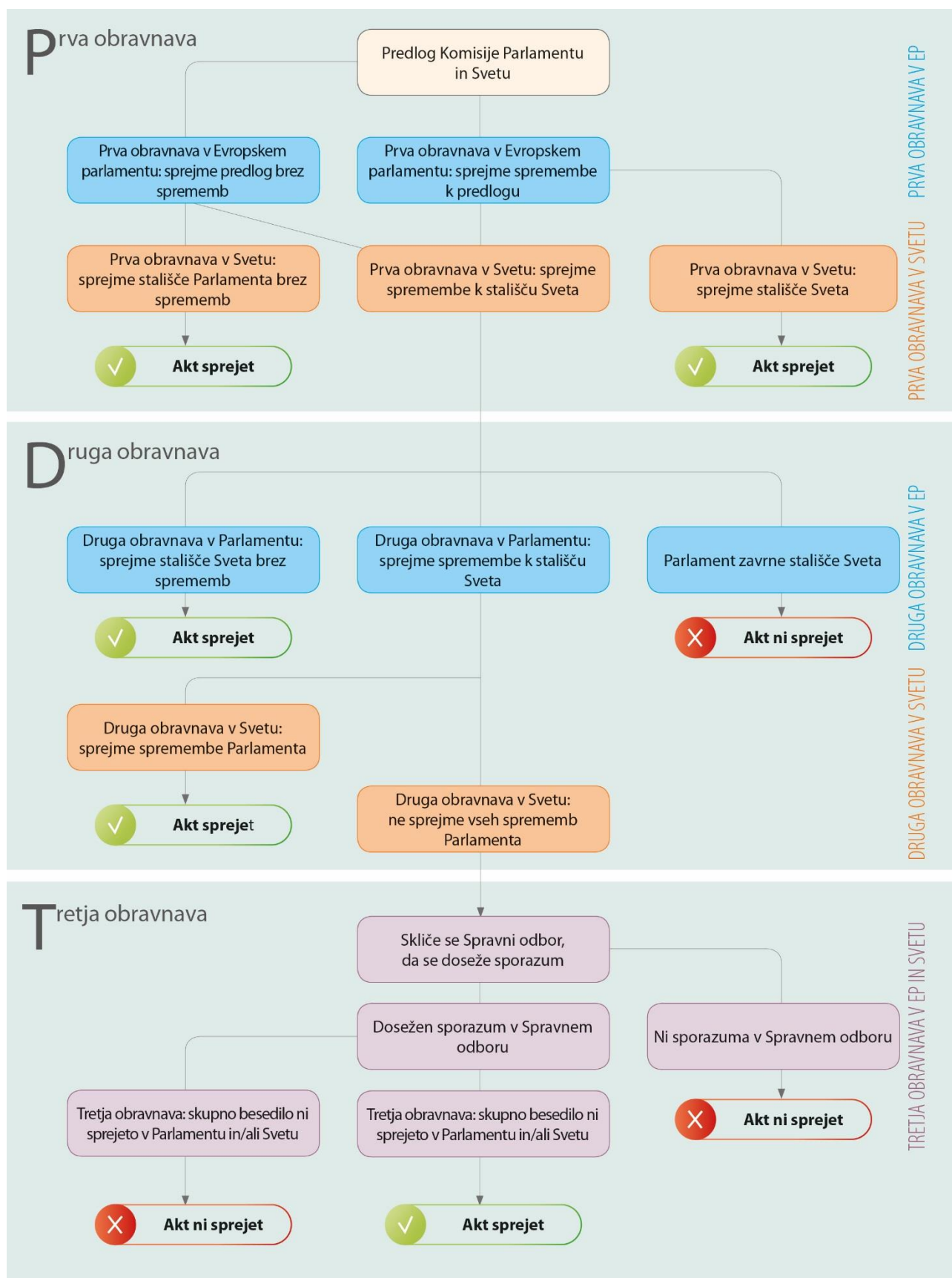
3.1. Predložitev zakonodajnega predloga

Komisija ima pravico do pobude (glej okvir 5 v poglavju 3.1). Tako se redni zakonodajni postopek začne, ko Komisija Parlamentu in Svetu predloži predlog zakonodajnega akta. Preden lahko to uradno stori, mora predlog po pisnem ali ustnem postopku sprejeti kolegij komisarjev.

Komisija predlog sočasno posreduje tudi nacionalnim parlamentom, če to zahteva ustanovna pogodba, pa tudi Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij (glej poglavje 2.4).

Okvir 4 – Zakonodajni akti	
Zakonodajni akti (člen 288 PDEU)	Sprejeti z zakonodajnim postopkom (rednim ali posebnim) (člen 289 PDEU).
Uredba	Zakonodajni akt, ki se splošno uporablja in je v celoti zavezujoč ter se neposredno uporablja v vseh državah članicah.
Direktiva	Zakonodajni akt, ki je glede želenega cilja zavezujoč za vse države članice, na katere je naslovljen. Nacionalni organi pa sami izberejo obliko in sredstva za doseg z direktivo predpisanih ciljev.
Sklep	Zakonodajni akt, ki je v celoti zavezujoč za vse naslovnike (npr. na eno, več ali vse države članice ali posamezno podjetje), uporablja se neposredno.

Potek rednega zakonodajnega postopka (člen 294 PDEU)

Okvir 5 – Pravica do pobude za zakonodajni predlog na ravni Unije

Komisija ima „pravico do pobude“, torej pravico, da predlaga zakonodajo na ravni Unije (člen 17 PEU). Upoštevati pa je treba, da se lahko v posebnih primerih, predvidenih v ustanovnih pogodbah, predlog zakonodajnega akta predloži tudi na pobudo skupine držav članic, na priporočilo Evropske centralne banke ali na zahtevo Sodišča Evropske unije (člen 294 (15) PDEU)¹.

Parlament in Svet lahko v skladu s členoma 225 in 241 PDEU od Komisije zahtevata, da pripravi ustrezen predlog za zakonodajnega akta. Ta zahteva za Komisijo ni zavezujoča, saj se lahko odloči, da zakonodajnega predloga ne bo vložila, a mora za to podati razloge. V desetem odstavku medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje (glej 8. poglavje) je dogovorjeno, da bo Komisija na take prošnje odgovorila v treh mesecih in v posebnem sporočilu pojasnila, kako namerava ravnati. Če se Komisija odloči, da predloga ne bo vložila, mora podati tehtne razloge in po potrebi analizo drugih možnosti za ukrepanje (glej tudi člen 47 poslovnika).

Državljeni lahko v skladu s členom 11 PEU² z državljansko pobudo Komisijo povabijo, naj pripravi ustrezen predlog za izvajanje ustanovnih pogojev, in sicer zakonodajni predlog na katerem koli področju, na katerem je pristojna za pripravo zakonodaje. Državlansko pobudo mora podpreti najmanj milijon državljanov EU, ki prihajajo iz najmanj sedmih različnih držav članic. Državlanske pobude, ki prejmejo milijon podpisov³, se obravnavajo v posebnem postopku, katerega rezultat je lahko dejanski predlog za zakonodajo Unije.

3.2. Prva obravnava

V prvi obravnavi Parlament in Svet vzporedno obravnavata predlog Komisije, vendar mora Parlament ukrepati prvi, in sicer tako, da odobri predlog Komisije brez sprememb, ga spremeni ali pa ga zavrne. Ko Parlament sprejme stališče, se Svet lahko odloči, da bo to stališče sprejel, s čimer je zakonodajni akt sprejet, ali pa ga spremeni in svoje stališče iz prve obravnave posreduje Parlamentu v drugo obravnavo. Parlament in Svet lahko kadar koli dosežeta neformalni dogovor, ki lahko privede do dogovora v prvi obravnavi (če se o kompromisnem besedilu, s katerim je spremenjen predlog Komisije, dogovorita pred glasovanjem Parlamenta v prvi obravnavi) ali dogovora v zgodnji drugi obravnavi (če se o kompromisnem besedilu dogovorita pred glasovanjem Sveta v prvi obravnavi).

V celotni fazi prve obravnave ne za Parlament ne za Svet ni določen rok, v katerem bi morala prvo obravnavo zaključiti.

¹ Takšni primeri so: četrtina držav članic lahko sproži zakonodajni postopek na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah (člen 76 PDEU); statut in dopolnilna zakonodaja v zvezi s statutom evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke se lahko spremeni z rednim zakonodajnim postopkom na priporočilo Evropske centralne banke (člen 40 protokola št. 4); na zahtevo Sodišča Evropske unije se lahko na splošnem sodišču z rednim zakonodajnim postopkom ustanovijo dodatna specializirana sodišča (člen 257(1) PDEU).

² Uredba (EU) št. 211/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o državljanski pobudi, UL L 65, 11.3.2011, str. 1.

³ Doslej so dovolj podpisov zbrale naslednje državljanske pobude: 1. „Prepovejmo glifosat ter obvarujmo ljudi in okolje pred strupenimi pesticidi“, 2. „Ustavimo vivisekcijo“, 3. „Eden izmed nas“ (o pravni zaščiti dostojanstva, pravice do življenja in integritete vsakega človeka od spočetja na področjih pristojnosti EU, kjer je takšna zaščita posebno potrebna) in 4. „Voda in komunalna ureditev sta človekova pravica! Voda je javna dobrina, in ne blago!“ Več informacij: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=sl>

3.2.1. Prva obravnava v Evropskem parlamentu

Obravnava v odboru

V Parlamentu predsednik predlog posreduje pristojnemu odboru¹. Pri preučitvi predloga Komisije v odboru lahko sodeluje več odborov, in sicer v postopkih z odbori za mnenje (člen 56 poslovnika), s pridruženimi odbori (člen 57 poslovnika) ali s skupnimi sejami odborov (člen 58 poslovnika). Če pride do nesporazuma glede pristojnosti med dvema ali več stalnimi odbori, se mora to vprašanje v štirih tednih po omembi na plenarnem zasedanju posredovati konferenci predsednikov odborov. Slednja nato posreduje priporočilo konferenci predsednikov. Če konferenca predsednikov o priporočilu ne odloči v šestih tednih po prejemu, se šteje, da je bilo sprejeto (člen 211 poslovnika).

Okvir 6 – Sodelovanje različnih odborov v rednem zakonodajnem postopku

Pristojni odbor (tudi glavni odbor)	Odbor, odgovoren za pripravljalo delo za plenarno zasedanje, pripravi zakonodajno poročilo (glej tudi vlogo odborov pri odločitvi o začetku pogajanj, poglavje 4.3).
Odbor za mnenje (člen 56 poslovnika) ²	Če želi pristojni odbor mnenje drugega odbora ali če želi drug odbor samoiniciativno podati mnenje pristojnemu odboru, mora v skladu s členom 210(2) poslovnika za odobritev prositi predsednika. Odbor za mnenje lahko imenuje pripravljavca mnenja. V roku, ki ga postavi pristojni odbor, lahko slednjemu posreduje mnenje s spremembami predloga Komisije na tistih področjih, za katera je pristojen. Poleg tega lahko odbor za mnenje svoje stališče predstavi v obliki predlogov sprememb, ki jih v njegovem imenu neposredno pri pristojnem odbor vloži njegov predsednik ali pripravljavec mnenja.

¹ Predlogi se dodelijo glede na pristojnosti posameznega odbora, ki so določene v prilogi VI Poslovnika Evropskega parlamenta. V primeru dvoma lahko predsednik, preden v Parlamentu razglasi, da je bil predlog posredovan pristojnemu odboru, postavi vprašanje glede pristojnosti konferenci predsednikov, ki odločitev sprejme na priporočilo konference predsednikov odborov (člen 48 poslovnika). To se je že zgodilo v nekaj postopkih odobritve, ko je uradna prošnja Sveta prispela precej pozneje kot predlog Komisije (npr. pridružitevna sporazuma med EU in Srednjo Ameriko ter EU in Ukrajino).

² Odbori včasih uporabijo tudi neuradni **postopek po členu 56+**, in sicer sklenejo neformalni dogovor, ki ga sprejme konferenca predsednikov odborov. Po tem postopku se pristojni odbor in odbor za mnenje dogovorita o enem ali več načinov sodelovanja:

- sistematično povabilo pripravljavca mnenja na vse izmenjave mnenj, delavnice in predstavitve v pristojnem odboru;
- povabilo pripravljavca mnenja na seje poročevalcev v senci iz pristojnega odbora;
- sodelovanje pripravljavca mnenja v dialogih;
- dvostranska srečanja med poročevalcem pristojnega odbora in pripravljavcem mnenja v zvezi s konkretnimi interesi in pomisleki.

	Na plenarnem zasedanju ne more vlagati predlogov sprememb.
Pridruženi odbor (člen 57 poslovnika)	Kadar konferenca predsednikov na predlog konference predsednikov odborov ali njenega predsednika meni, da določeno vprašanje v skoraj enaki meri sodi v pristojnost dveh ali več odborov ali da različni deli vprašanja sodijo v pristojnost dveh ali več odborov, so ti odbori „pridruženi“. Pridruženi odbor v skladu s posebnimi pravili, ki določajo skupne urnike in sodelovanje med poročevalcema, sodeluje s pristojnim odborom. Pristojni odbor brez glasovanja sprejme spremembe, ki jih predlaga pridruženi odbor, če se nanašajo na zadeve, ki so v izključni pristojnosti pridruženega odbora. Na plenarnem zasedanju lahko neposredno vloži predloge sprememb, ki so v deljeni pristojnosti, če niso bili sprejeti v pristojnem odboru.
Postopek s skupnimi sejami odborov (člen 58 poslovnika)	Če je zadeva neločljivo v pristojnosti več odborov in je zelo pomembna, se lahko konferenca predsednikov na predlog konference predsednikov odborov ali njenega predsednika odloči, da bodo ti odbori sodelovali po postopku s skupnimi sejami odborov. To pomeni, da so organizirane skupne seje odborov in skupno glasovanje o enem samem osnutku poročila. Odbori so skupaj pristojni za medinstitucionalna pogajanja¹.

Pristojni odbor imenuje poročevalca, čigar glavna naloga je, da predlog pripelje skozi različne faze postopka in po potrebi vodi pogajanja s Svetom in Komisijo. Pristojni odbor se lahko tudi odloči, da poročevalca imenuje že v pripravljalni fazi, še preden Komisija sprejme predlog, predvsem kadar je predlog del delovnega programa Komisije (člen 48 poslovnika).

V fazi medinstitucionalnih pogajanj poročevalcu in poročevalcem v senci pomaga projektna skupina, ki jo usklajuje tajništvo pristojnega odbora in v kateri sodelujejo vsaj oddelek LEGI, pravna služba, direktorat za zakonodajne akte, tiskovna služba EP in druge pomembne službe, ki se določijo od primera do primera (glej prilogo III kodeksa ravnanja v pogajanjih v rednem zakonodajnem postopku). Poleg tega jim pomagajo parlamentarni pomočniki in uslužbenci političnih skupin, katerih člani so.

Poročevalec je pristojen za pripravo **osnutka poročila** odbora in je s tem tudi prvi poslanec, ki lahko predlaga spremembe k predlogu Komisije. V nekaterih primerih se

¹ Tak primer je predlog uredbe o Evropskem skladu za trajnostni razvoj (EFSD; 2016/0281(COD)), za katerega je bilo odločeno, da ga bodo zaradi horizontalne narave in pomembnosti vprašanj v skladu s členom 58 kot enakovredni partnerji obravnavali odbori za razvoj, zunanje zadeve in proračun. Tako so trije poročevalci prvič pripravili en sam osnutek poročila, trije odbori so glasovali skupaj pod vodstvom vseh treh predsednikov odborov in skupaj so se pogajali z drugimi institucijami.

poročevalec odloči, da bo najprej predložil delovni dokument, ki bo osnova za razpravo z drugimi poslanci in deležniki, da bi tako lažje pripravil osnutek poročila.

Druge politične skupine lahko imenujejo poročevalce v senci, ki zastopajo njihovo stališče o predlogu. Potem ko poročevalec osnutek poročila predstavi na seji odbora, lahko kateri koli poslanec Parlamenta vloži predlog spremembe pod pogojem, da ga podpiše vsaj še en polnopravni član ali njegov namestnik iz pristojnega odbora (člen 218 poslovnika). **Rok za vložitev predlogov sprememb** določi predsednik odbora (na predlog poročevalca). Po tem roku je predloge spremembe mogoče vložiti le, če so sporazumni ali če je prišlo do tehničnih težav (člen 181 poslovnika). **Ustne predloge sprememb** je mogoče podati med glasovanjem, razen če določeno število poslancev temu ugovarja¹.

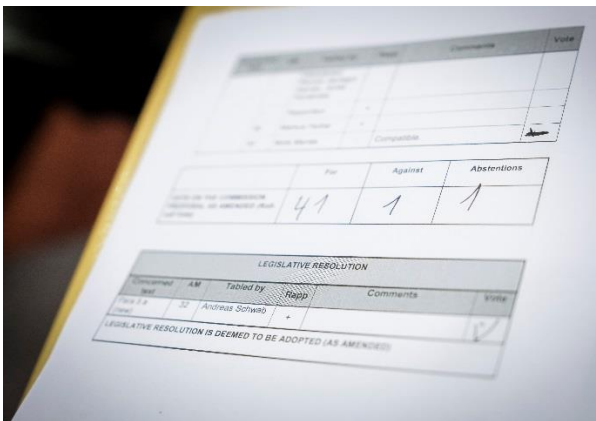
V odboru se lahko organizirajo predstavitve strokovnjakov oziroma naročijo raziskave ali **ocene učinkov**, poleg tistih, ki jih opravi Komisija (to je mogoče narediti tudi za bistvene predloge sprememb).

Odbor nato na eni ali več sejah obravnava osnutek poročila in predloge sprememb. Pred glasovanjem v odboru zelo pogosto potekajo neformalne razprave med poročevalcem in poročevalci v senci, da bi čim bolj uskladili stališča različnih političnih skupin. Te razprave pogosto potekajo med tako imenovanimi **sestanki v senci**. Rezultat neformalnih razprav so lahko **sporazumni predlogi sprememb**, o katerih se nato glasuje in združujejo več predlogov sprememb oziroma nadomeščajo nasprotujoče si predloge sprememb.

Pristojni odbor svoje poročilo v obliki predlogov sprememb k predlogu Komisije sprejme z **navadno večino**. Končno glasovanje o poročilu ali mnenju poteka **poimensko** (člen 218 poslovnika). Med razpravo v odboru je običajno navzoč predstavnik Komisije, ki se ga lahko povabi, naj poda stališče o vloženih predlogih sprememb. Navzoč je lahko tudi predstavnik predsedstva Sveta, ki se ga lahko prav tako zaprosi za mnenje.

Na podlagi svojega poročila se lahko odbor odloči, da bo začel neuradna **pogajanja** z drugimi institucijami pred prvo obravnavo v Parlamentu. Za tako odločitev je potrebna **kvalificirana večina** članov odbora in podpora na plenarnem zasedanju (glej člen 71 poslovnika in poglavje 4.3.1). Vsakršen dogovor, ki ga sozakonodajalca dosežeta na teh pogajanjih, je začasen in mora biti predložen odboru v obravnavo in sprejetje, preden je lahko predstavljen na plenarnem zasedanju.

¹ Potrebno število poslancev v zadevnem odboru je določeno sorazmerno s številom, ki bi bilo potrebno na plenarnem zasedanju, in po potrebi zaokroženo navzgor (glej člen 180 poslovnika, ki določa, da je za to na plenarnem zasedanju potrebnih najmanj 40 poslancev).

Glasovanje v odboru: glasovanje z dvigovanjem rok in glasovalni seznam © Evropski parlament (2017)

Glasovanje v odboru: elektronsko glasovanje © Evropski parlament (2017)

Okvir 7 – Možni koraki med prvo obravnavo v odboru

- Razglasitev, da je bil zakonodajni dokument posredovan pristojnemu odboru, na plenarnem zasedanju
- Odločitev koordinatorjev o tem, katera skupina lahko imenuje poročevalca
- Politične skupine imenujejo poročevalca ali poročevalce v senci
- Izmenjava mnenj brez osnutka poročila (včasih na podlagi delovnega dokumenta)
- Raziskave, predstavitve ali delavnice (neobvezno)
- Obravnava osnutka poročila
- Rok za vložitev predlogov sprememb
- Obravnava predlogov sprememb
- Prizadevanja za dogovor o sporazumnih predlogih sprememb (sestanki poročevalcev in poročevalcev v senci) in morebitna obravnava v odboru
- Glasovanje v odboru
- Odločitev o začetku medinstitucionalnih pogajanj
- Če se pogajanja začnejo: predsednik in poročevalec po vsakem dialogu poročata odboru
- Glasovanje o začasnem dogovoru (po medinstitucionalnih pogajanjih)

Na plenarnem zasedanju

Potem ko pristojni odbor sprejme poročilo v obliki predlogov sprememb k predlogu Komisije, ga predloži v glasovanje na plenarnem zasedanju (člen 59 poslovnika). Če pogajanja v prvi obravnavi privedejo do začasnega dogovora, ki ga pristojni odbor odobri, bo dogovorjeno prečiščeno besedilo vloženo za obravnavo na plenarnem zasedanju (člen 74 Poslovnika).

Pred glasovanjem o pomembnih zakonodajnih zadevah na plenarnem zasedanju večinoma poteka tudi razprava o njih. Predsednik Parlamenta lahko med razpravo pozove predstavnika Komisije in Sveta, da predstavita svoje stališče o predlaganih spremembah. Dodatni predlogi sprememb so v tej fazi mogoči, vendar jih lahko vložijo le pristojni odbor, politična skupina ali skupina posameznih poslancev, ki predstavlja eno dvajsetino vseh poslancev Parlamenta (nizki prag, tj. najmanj 38 poslancev).

Parlament, ki odloča z **navadno večino** (tj. večino vseh glasujočih poslancev), sklene prvo obravnavo o predlogu Komisije tako, da predlog v celoti zavrne¹, ga sprejme brez sprememb ali pa ga sprejme s spremembami, kar se zgodi najpogosteje. Člen 59 poslovnika določa vrstni red glasovanja na plenarnem zasedanju.

Poleg tega lahko predsednik, poročevalec, politična skupina ali 38 poslancev (nizki prag), po sprejetju spremenjenega celotnega zakonodajnega akta zahtevajo sklep o vrnitvi zadeve pristojnemu odboru v ponovno obravnavo ali v medinstitucionalna pogajanja (člen 59.4 poslovnika).

Če stališče Parlamenta iz prve obravnave odraža začasni dogovor, ki je bil dosežen na medinstitucionalnih pogajanjih, se posreduje Svetu, ki ga sprejme brez sprememb kot svoje stališče v prvi obravnavi. Zakonodajni postopek se tako zaključi na tej stopnji.

¹ Pogodba izrecno ne predvideva možnosti, da bi Parlament predlog zavrnil v prvi obravnavi, kot to predvideva za drugo obravnavo (člen 294(7)(b) PDEU). Parlament pa je ocenil, da se predlog Komisije v prvi obravnavi lahko zavrne. To je tudi že storil, in sicer s predlogom o evropski statistiki o varnosti pred kriminalom 2011/0146(COD) in predlogom v zvezi z možnostjo držav članic, da na svojem ozemlju omejijo ali prepovejo uporabo gensko spremenjenih živil in krme (2015/0093 (COD)). Kljub temu do zavrnitve predloga Komisije še vedno pride le izjemoma.

Okvir 8 –Večina v rednem zakonodajnem postopku	
V Parlamentu	
Navadna večina:	večina oddanih glasov
Kvalificirana večina:	večina vseh poslancev (za glasovanje na plenarnem zasedanju je to število 376 od 751 glasov)
V Svetu	
Navadna večina:	večina držav članic glasuje za (15 držav članic)
Kvalificirana večina:	55 % držav članic (tj. 16 držav članic), ki predstavljajo vsaj 65 % prebivalstva EU, glasuje za ¹
Soglasje:	vse države članice, ki glasujejo, so za (če se katera država glasovanja vzdrži, to ne prepreči soglasnega sprejetja).

Plenarno zasedanje v Strasbourgu © Evropski parlament (2017)

¹ Pravilo „dvojne večine“ se uporablja od 1. novembra 2014. Do takrat je kvalificirana večina pomenila 255 glasov za (od skupaj 352 glasov), ki jih je oddalo vsaj 15 držav članic. Država članica lahko zahteva dodatni pogoj, in sicer da države članice, ki podpirajo predlog, predstavljajo najmanj 62 % prebivalstva v EU.

Okvir 9 – Možni koraki med prvo obravnavo na plenarnem zasedanju	
Brez odločitve odbora o začetku pogajanj	Z odločitvijo odbora o začetku pogajanj
• Vložitev poročila odbora • Rok za vložitev predlogov sprememb • Razprava (konferenca predsednikov/plenarno zasedanje se lahko kljub temu odloči, da ne bo razprave) • Glasovanje o: ○ zavrnitvi osnutka zakonodajnega akta ○ predlogih sprememb osnutka zakonodajnega akta ○ celotnem osnutku zakonodajnega akta, kakor je bil ali ni bil spremenjen • Morebitna vrnitev zadeve odboru za začetek pogajanj (ali ponovno obravnavo, če je bil osnutek zakonodajnega akta zavrnen)	• Vložitev poročila odbora (mandat) • Razglasitev odločitve odbora o začetku pogajanj na plenarnem zasedanju • Morebitna zahteva (srednji prag: desetina poslancev, ki prihajajo iz ene ali več političnih skupin, in/ali posameznih poslancev, tj. 76 poslancev) za glasovanje o odločitvi odbora, da se začnejo pogajanja, ki ji sledi eno samo glasovanje na istem plenarnem zasedanju oziroma na naslednjem mini plenarnem zasedanju • Če ni zahtev in če je odločitev sprejeta, se lahko medinstitucionalna pogajanja začnejo • Če se odločitev zavrne, se o zadevi načeloma glasuje na naslednjem delnem zasedanju • Rok za vložitev predlogov sprememb • Razprava (konferenca predsednikov/plenarno zasedanje se lahko kljub temu odloči, da ne bo razprave) • Glasovanje o: ○ zavrnitvi osnutka zakonodajnega akta ○ predlogih sprememb osnutka zakonodajnega akta ○ celotnem osnutku zakonodajnega akta, kakor je bil ali ni bil spremenjen • Morebitna vrnitev zadeve odboru za začetek pogajanj na podlagi mandata plenarnega zasedanja (ali v ponovno obravnavo, če je bil osnutek zakonodajnega akta zavrnen)

3.2.2. Prva obravnavo v Svetu

Podobno kot Parlament tudi Svet po prejemu predloga Komisije začne pripravljalo delo. Obe instituciji lahko delata sočasno, a stališče Sveta v prvi obravnavi ne more biti sprejeto, dokler Parlament ne posreduje svojega stališča iz prve obravnave. Svet lahko

včasih sprejme politični dogovor, ko čaka na stališče Parlamenta iz prve obravnave, ki je znan tudi kot **splošni pristop**.

Kot je pojasnjeno v poglavju 2.2, se predlog v Svetu preučuje na treh ravneh:

- v delovni skupini,
- na ravni Coreperja,
- na ravni Sveta.

Predlog se posreduje ustrezni **delovni skupini** v razpravo. Njegova obravnava v tej skupini lahko poteka sočasno z obravnavo v pristojnem odboru v Parlamentu. Ko razprava v delovni skupini doseže določeno stopnjo, se lahko – odvisno od občutljivosti oz. pomembnosti zadeve – začne ali nadaljuje na ravni Coreperja oziroma na ravni Sveta, kar pa se zgodi bolj redko.

Večina predlogov se na dnevnem redu **Coreperja** pojavi večkrat, saj ta poskuša rešiti vprašanja, ki jih delovna skupina ni rešila. Coreper se lahko odloči, da bo predlog vrnil delovni skupini, po možnosti s predlogi za kompromis, lahko pa zadevo posreduje Svetu. V prvi obravnavi lahko tudi sprejme pogajalski mandat za prihodnja medinstitucionalna pogajanja, čeprav se v ta namen vse pogosteje uporablja **splošni pristop**, ki ga sprejme Svet.

Uradno glasovanje je mogoče le na ravni **Sveta**. Predsedstvo Sveta poskuša na ravni delovne skupine ali Coreperja doseči najširši možni dogovor o večini vprašanj, ki so jih izpostavile države članice, in ob tem vedno ocenjuje, ali bodo kompromisi dobili zahtevano večino v Svetu. Cilj je zaključiti sejo Sveta z le nekaj nerešenimi političnimi vprašanji ali brez njih ter večino političnih in tehničnih vprašanj rešiti že na ravni Coreperja in delovne skupine. Predsedstvo Sveta se lahko odloči za razprave na ravni Coreperja ali Sveta na podlagi **poročil o napredku**, v katerih so opisani doseženi napredek in glavna nerešena vprašanja.

Svet se lahko odloči predloge vrniti Coreperju ali delovni skupini, lahko pa tudi svetuje ali predlaga kompromisne rešitve. Če je Coreperju uspelo zaključiti razpravo o predlogu, postane ta predlog točka A na dnevnem redu Sveta, kar pomeni, da se pričakuje, da bo dogovor sklenjen brez razprave. Razprava o teh točkah se lahko kljub temu ponovno odpre, če za to zaprosi ena ali več držav članic. Vsaka od sestav Sveta lahko sprejme akt Sveta, ki je v pristojnosti druge sestave.

Če Svet stališče Parlamenta v prvi obravnavi (tj. vse predloge sprememb Parlamenta, npr. v primeru dogovora v prvi obravnavi) odobri s **kvalificirano večino** ali **soglasno** (če Komisija temu nasprotuje), se ustrezni akt sprejme v obliki, ki ustreza stališču Parlamenta. Če izid prve obravnave Parlamenta za Svet ni v celoti sprejemljiv, sprejme svoje stališče v prvi obravnavi (prej skupno stališče Sveta) in ga posreduje Parlamentu v drugo obravnavo¹. Komisija Parlament izčrpno obvesti o svojem stališču.

¹ Čeprav ustanovna pogodba tega izrecno ne določa, v splošnem velja, da lahko Svet s kvalificirano večino predlog Komisije v celoti zavrne. V praksi tega Svet običajno ne počne, temveč v nasprotju s Parlamentom takšnih predlogov sploh ne začne obravnavati ali obravnavo opusti, tako da te zadeve dejansko ostanejo blokirane.

Če Parlament sprejme stališče v prvi obravnavi brez dogovora s Svetom, obstaja tudi možnost dogovora pred drugo obravnavo Parlamenta: gre za tako imenovani **dogovor v zgodnji drugi obravnavi** (člen 72 poslovnika, postopek je podrobneje razložen v poglavju 4.3).

Seja Sveta © Evropska unija

3.3. Druga obravnava

Ko Parlament uradno prejme stališče Sveta iz prve obravnave¹, se začne druga obravnava. V tej fazi oba zakonodajalca omejujejo strogi roki, določeni v ustanovni pogodbi. Vsak ima na voljo tri mesece, ta rok pa lahko podaljša še za en mesec. V Parlamentu začne ta rok teči, ko je stališče Sveta iz prve obravnave napovedano na plenarnem zasedanju². V drugi obravnavi lahko Parlament stališče Sveta iz prve obravnave sprejme, zavrne ali spremeni³.

¹ Kot je določeno v odstavku 20 skupne izjave o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja ([UL C 145 z dne 30.6.2007, str. 5](#)), se Svet navadno s Parlamentom posvetuje o datumu, ko bo posredoval svoje stališče, da bi bila čim bolj učinkovita. Pomembno je čim bolje izkoristiti tri ali štiri mesece, ki so na voljo, in upoštevati počitnice.

² V skladu s členom 294(14) se lahko trimesečni rok iz odstavka 7 podaljša za največ en mesec. Parlament v splošnem to možnost podaljšanja izkoristi, saj se obdobje treh mesecev navadno izkaže za prekratko.

³ Če Parlament do izteka tega roka ne sprejme odločitve, se šteje, da je akt sprejet v skladu s stališčem Sveta iz prve obravnave, vendar se to v praksi še ni zgodilo.

3.3.1. Druga obravnava v Evropskem parlamentu

Obravnava v odboru

Poročevalec (običajno isti poslanec, ki je pripravil poročilo za prvo obravnavo) oblikuje osnutek priporočila, ki ga pristojni odbor (ki je bil pristojen tudi v prvi obravnavi) predloži na plenarnem zasedanju in v njem predlaga odobritev, spremembo ali zavrnitev stališča Sveta iz prve obravnave.

Osnutek priporočila vključuje predloge sprememb, ki jih vloži poročevalec. Predloge za zavrnitev in dodatne predloge sprememb lahko vložijo le polnopravni člani ali namestniki članov pristojnega odbora. V drugi obravnavi obstajajo določene dodatne omejitve glede dopustnosti predlogov sprememb. Predlogi sprememb stališča Sveta so v skladu s členom 68(2) poslovnika dopustni le, če je njihov namen:

- v celoti ali delno obnoviti stališče Parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi, ali
- doseči kompromis med Parlamentom in Svetom ali
- spremeniti del besedila stališča Sveta iz prve obravnave, ki ni bilo vključeno v prvotni predlog Komisije ali pa se od njega vsebinsko razlikuje, ali
- upoštevati novo dejstvo ali pravno stanje, nastalo po sprejetju stališča Parlamenta v prvi obravnavi.

O dopustnosti predlogov sprememb odločata predsednik pristojnega odbora med obravnavo v odboru in predsednik Parlamenta na plenarnem zasedanju. Njuna odločitev je dokončna (člen 68 poslovnika). Če so po prvi obravnavi potekale nove volitve in Parlament ni pozval Komisije, naj mu predlog vrne¹, se lahko odločita, da omejitev glede dopustnosti ne bosta upoštevala.

V drugi obravnavi odbori za mnenje ne sodelujejo, pridruženi odbori pa so v skladu s členom 57 poslovnika vključeni v pogajalski proces².

Poročevalec in poročevalci v senci lahko podobno kot v prvi obravnavi neformalno razpravljajo o osnutku priporočila in dodatnih predlogih sprememb, da bi tako čim bolje uskladili stališča. Rezultat teh razprav so lahko sporazumni predlogi sprememb, o katerih se nato glasuje.

Pristojni odbor se lahko v drugi obravnavi kadarkoli po prejemu stališča Sveta iz prve obravnave odloči, da bo začel pogajanja s Svetom, pri čemer je njegov mandat stališče Parlamenta iz prve obravnave. Če stališče Sveta vsebuje elemente, ki niso zajeti v predlogu Komisije ali stališču Parlamenta iz prve obravnave, lahko odbor sprejme smernice za pogajalsko skupino (glej člen 73 poslovnika in poglavje 4.3.1).

Pristojni odbor odloča z navadno večino svojih članov (tj. z večino oddanih glasov). Po glasovanju v pristojnem odboru se priporočilo predloži v glasovanje na plenarnem zasedanju.

¹ Člen 68(2) poslovnika v povezavi s členom 61 poslovnika.

² Glej razlago odbora AFCO o členu 57 poslovnika: „Odločitev konference predsednikov o uporabi postopka s pridruženimi odbori se nanaša na vse faze zadevnega postopka.“

Na plenarnem zasedanju

Priporočilo za drugo obravnavo, kot ga je sprejel odbor, oziroma v primeru dogovora v drugi obravnavi tudi besedilo začasnega dogovora se predložita v glasovanje na plenarnem zasedanju. Na plenarnem zasedanju se lahko vložijo dodatni predlogi sprememb, vendar lahko to stori le pristojni odbor, politična skupina ali najmanj 38 poslancev (nizki prag).

Predsednik Parlamenta lahko pred glasovanjem na plenarnem zasedanju zaprosi Komisijo za stališče in Svet za pojasnilo.

Parlament lahko sprejme stališče Sveta iz prve obravnave brez sprememb (bodisi zaradi dogovora v zgodnji drugi obravnavi bodisi ker predlagane spremembe na plenarnem zasedanju niso bile sprejete). Če noben predlog spremembe ali predlog zavrnitve ni vložen ali zanj ni glasovala večina vseh poslancev (tj. vsaj 376 od skupaj 751 glasov), predsednik zgolj razglasi, da je bil predlagani akt dokončno sprejet. V takih primerih ni formalnega glasovanja.

Če Parlament sprejme ali zavrne stališče Sveta iz prve obravnave, je zakonodajni postopek zaključen. V primeru zavrnitve se lahko ponovno začne le z novim predlogom Komisije.

3.3.2. Druga obravnava v Svetu

Ko Parlament zaključi drugo obravnavo in svoje stališče posreduje Svetu, mora tudi ta v naslednjih treh mesecih (oz. štirih, če je zaprosil za podaljšanje, glej začetek odstavka 3.3) zaključiti drugo obravnavo.

V drugi obravnavi lahko Svet predloge sprememb Parlamenta odobri s kvalificirano večino, če Komisija določenemu predlogu spremembe nasprotuje, pa mora biti odobritev soglasna. V takšnem primeru je akt sprejet.

Če Svet ne sprejme vseh predlogov sprememb Parlamenta, se v skladu z ustanovno pogodbo skliče spravni odbor.

3.4. Sprava in tretja obravnava

Sprava zajema pogajanja med Parlamentom in Svetom v spravnem odboru, da bi se dosegel dogovor v obliki „skupnega besedila“ (za podrobnejši opis glej 5. poglavje).

Spravni odbor je sestavljen iz dveh delegacij:

- delegacije Sveta, v kateri je po en predstavnik vsake države članice (ministri ali njihovi namestniki), in
- delegacije Parlamenta, ki jo sestavlja enako število poslancev in ji predseduje eden izmed **treh podpredsednikov, pristojnih za spravo**.

Spravni odbor ima trenutno torej 56 (28+28) članov. Komisijo zastopa komisar, ki je pristojen za zadevo, njegova naloga pa je dati vse potrebne pobude za uskladitev stališč Parlamenta in Sveta.

Spravni odbor je treba sklicati v šestih tednih (ali osmih tednih, če je bilo dogovorjeno podaljšanje) po tem, ko Svet zaključi drugo obravnavo in Parlamentu uradno sporoči, da vsi njegovi predlogi sprememb iz druge obravnave niso sprejemljivi. Spravni odbor se ustanovi za vsak zakonodajni predlog posebej, na voljo pa ima šest tednov (ali osem, če je bilo dogovorjeno podaljšanje), da doseže dogovor v obliki „**skupnega besedila**“, ki ga morata še vedno uradno odobriti Parlament in Svet. Zaradi relativno kratkih rokov se neuradna medinstitucionalna pogajanja v praksi običajno začnejo že prej, preden jepravni odbor uradno sklican.

Čepravni odbor ne doseže dogovora ali če Parlament (z navadno večino) ali Svet (s kvalificirano večino) v tretji obravnavi v šestih tednih (ali osmih, če je bilo dogovorjeno podaljšanje) ne sprejmeta „skupnega besedila“, se šteje, da akt ni sprejet.

4. MEDINSTITUCIONALNA POGAJANJA

4.1. Uvod

Amsterdamska pogodba, s katero je bila uvedena možnost, da zakonodajalca dosežeta dogovor v prvi obravnavi, je omogočila lažje sprejetje rednega zakonodajnega postopka na vseh ravneh postopka (glej okvir 10 za odstavkom 4.4.3)¹. Ta praksa je bila določena v skupni izjavi o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja (glej okvir 1), v skladu s katero „[i]nstitucije med postopkom sodelujejo v dobri veri z namenom doseči čim večjo uskladitev svojih stališč, da se tako omogoči, kjer je to primerno, sprejetje zadevnega akta že v zgodnji fazi postopka“. Uskladitev stališč se doseže z neformalnimi medinstitucionalnimi pogajanja v obliki trialogov.

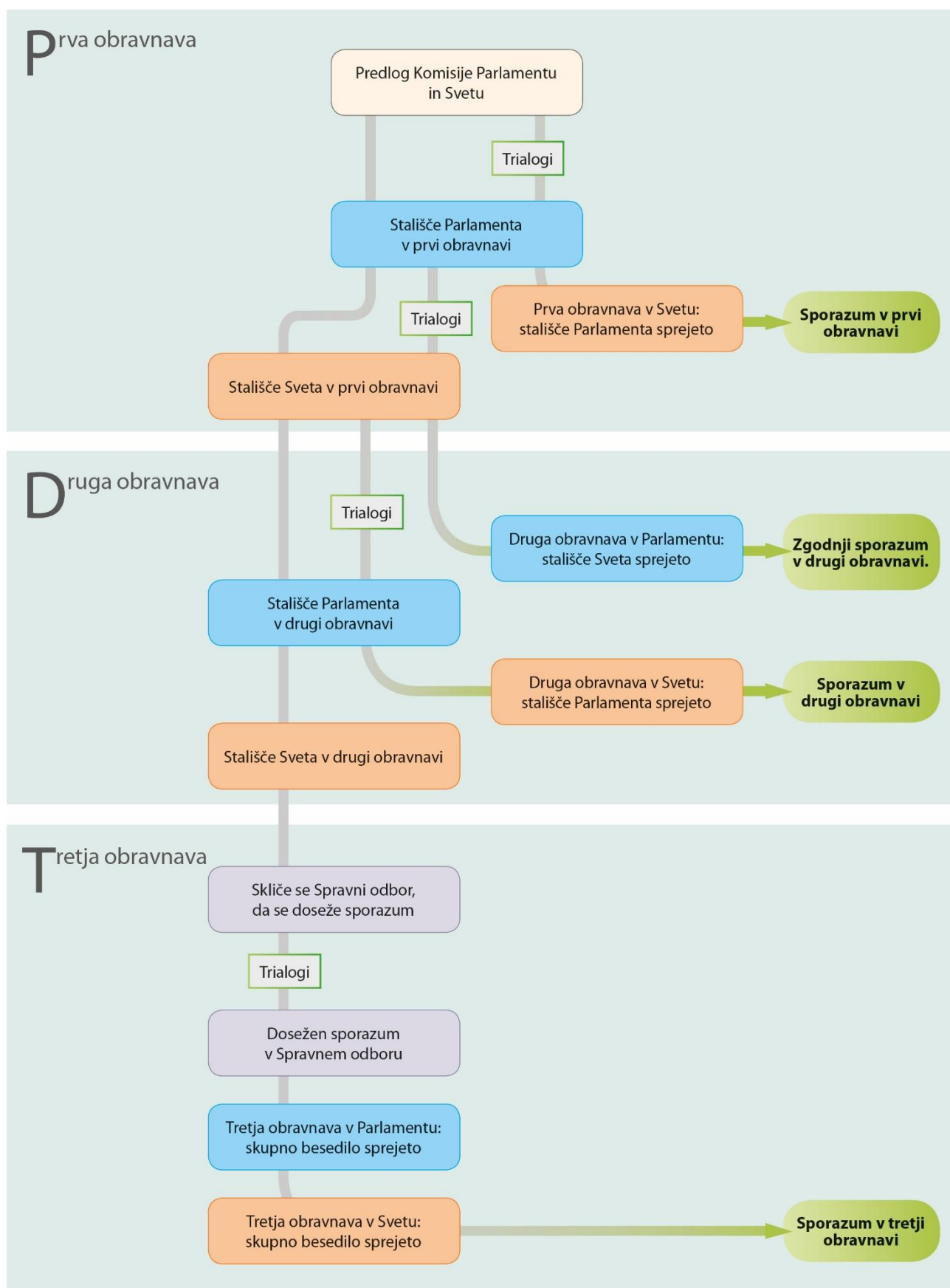

Trialog © Evropski parlament (2017)

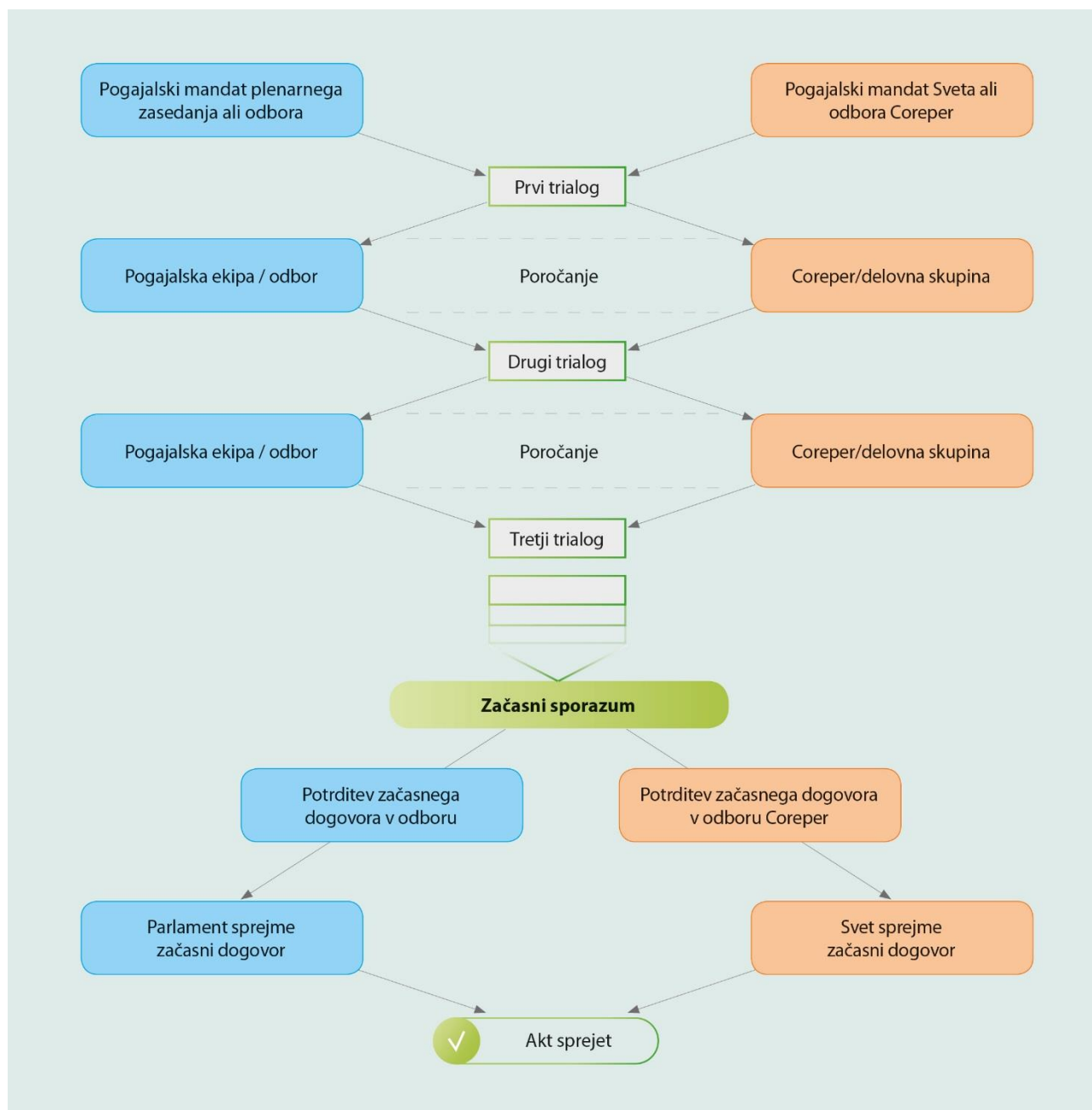
Revizija poslovnika Parlamenta, ki je začel veljati 16. januarja 2017, je bila priložnost za povečanje preglednosti medinstitucionalnih zakonodajnih pogajanj (glej tudi odstavek 4.5). Ta reforma temelji na določbah, uvedenih konec leta 2012, ki zadevajo sprejetje pogajalskega mandata Parlamenta in vodenje pogajanj. Poslovnik je bil povsem prenovljen, da bi še povečali odgovornost Parlamenta in poostрили njegov nadzor v zakonodajnih pogajanjih, zlasti z večjo vlogo plenarnega zasedanja pri odločitvi o začetku pogajanj in o mandatu.

¹ Za zgodovinski pregled glej poročilo s konference ob [20. obletnici soodločanja](#) z dne 5. novembra 2013.

Različni koraki za dogovor v rednem zakonodajnem postopku

Potek medinstitucionalnih pogajanj

4.2. Trialogi

Za sprejetje akta v rednem zakonodajnem postopku se morata sozakonodajalca med postopkom dogovoriti o skupnem besedilu, ki je sprejemljivo tako za Parlament kot za Svet. Zato morata instituciji komunicirati med seboj, kar poteka v obliki trialogov, ki so neformalna tristranska srečanja o zakonodajnih predlogih med predstavniki Parlamenta, Sveta in Komisije. Organizirajo se lahko v kateri koli fazi zakonodajnega postopka in lahko privedejo do dogovora v prvi obravnavi, dogovora v zgodnji drugi obravnavi, dogovora v drugi obravnavi ali do skupnega besedila med spravo. Trialogi so sestavljeni iz političnih pogajanj, čeprav lahko pred njimi potekajo tehnične

pripravljalne seje, ki se jih udeležijo strokovnjaki Sveta, Komisije in Parlamenta. Glavno delovno orodje je dokument v štirih stolpcih: v prvih treh stolpcih so predstavljena stališča vseh treh institucij, zadnji stolpec pa je predviden za sporazumne predloge¹. Na trialogih, ki jim predseduje sozakonodajalec, ki gosti trialog (tj. Parlament ali Svet), vsaka institucija pojasni svoje stališče in razvije se razprava, katere namen je skleniti dogovor.

Komisija pri tem deluje kot mediator, da bi sozakonodajalca lažje dosegla dogovor. Udeleženci trialogov delujejo na podlagi pogajalskih mandatov, ki jim jih podelijo njihove institucije. Vse tri delegacije na neformalen način preučujejo možnosti za kompromis in poročajo svojim institucijam ali redno prosijo za nova navodila v skladu z notranjimi pravili lastne institucije, tj. prek pogajalske ekipe in/ali v odboru pri Parlamentu, v Coreperju ali pristojni delovni skupini pri Svetu (glej zgornjidiagram).

Vsi dogovori v trialogih sočasni in morajo biti sprejeti po uradnem postopku, ki se uporablja v vsaki od treh institucij (za Parlament glej člen 74 poslovnika).

Pogostost in število trialogov sta odvisna od narave zadeve in od političnih okoliščin (npr. konec parlamentarnega obdobja). Ker se Svetu predseduje po načelu rotacije, si predsedstvo večkrat prizadeva, da bi nekatere zadeve zaključilo še pred koncem predsedovanja.

Lahko bi rekli, da je bolj institucionalizirana uporaba trialogov v primerjavi z začetkom postopka soodločanja utrdila preglednost in odgovornost znotraj Parlamenta (saj imajo vse politične skupine dostop do vseh informacij in sej) ter kakovost medinstitucionalnih pogajanj.

4.3. Postopek za začetek medinstitucionalnih pogajanj

Pred začetkom medinstitucionalnih pogajanj mora vsaka institucija svojim pogajalcem dati zeleno luč (glej odstavek 4.4) za začetek pogajanj na osnovi pogajalskega mandata, ki ga morajo upoštevati. Postopek za začetek pogajanj se v institucijah razlikuje.

4.3.1. Parlament

Pogajanja pred prvo obravnavo v Parlamentu

V Parlamentu so poslanci na plenarnem zasedanju tisti, ki dokončno odločijo, ali se bo prva obravnava zaključila ali pa bo pristojni odbor začel pogajanja. Odločitev o začetku pogajanj se sprejme na ravni odbora, pogajalski mandat pa je poročilo odbora. Ta odločitev mora dobiti podporo tudi na plenarnem zasedanju (člen 71 poslovnika). Če odbor odločitve o pogajanjih ne sprejme ali pa odločitev na plenarnem zasedanju ne dobi podpore, se lahko poslanci na plenarnem zasedanju odločijo, da zadevo vrnejo pristojnemu odboru, da bo lahko začel pogajanja na osnovi predlogov sprememb, sprejetih na plenarnem zasedanju (člen 59(4) poslovnika).

¹ V nekaterih pogajanjih lahko dokument vsebuje drugačno število stolpcev.

- *Odločitev odbora o pogajanjih v prvi obravnavi*

Če se pristojni odbor odloči, da bo začel pogajanja v prvi obravnavi s poročilom odbora kot pogajalskim mandatom, potrebuje ta odločitev kvalificirano večino na ravni odbora.

Odločitev je treba razglasiti na začetku delnega zasedanja, ki sledi sprejetju v odboru (navadno v ponedeljek ob 17.00 na zasedanju v Strasbourgu in v sredo ob 15.00 na mini zasedanju v Bruslju). Do konca dneva, ki sledi razglasitvi, lahko politične skupine ali poslanci, ki dosegajo vsaj srednji prag (76 poslancev), zahtevajo eno samo glasovanje o odločitvi odbora (v Strasbourgu to glasovanje poteka med istim delnim zasedanjem). Če take zahteve v določenem roku ni, lahko odbor začne pogajanja.

Če se zahteva glasovanje, lahko poslanci na plenarnem zasedanju z navadno večino potrdijo odločitev odbora, ta pa lahko takoj zatem začne pogajanja.

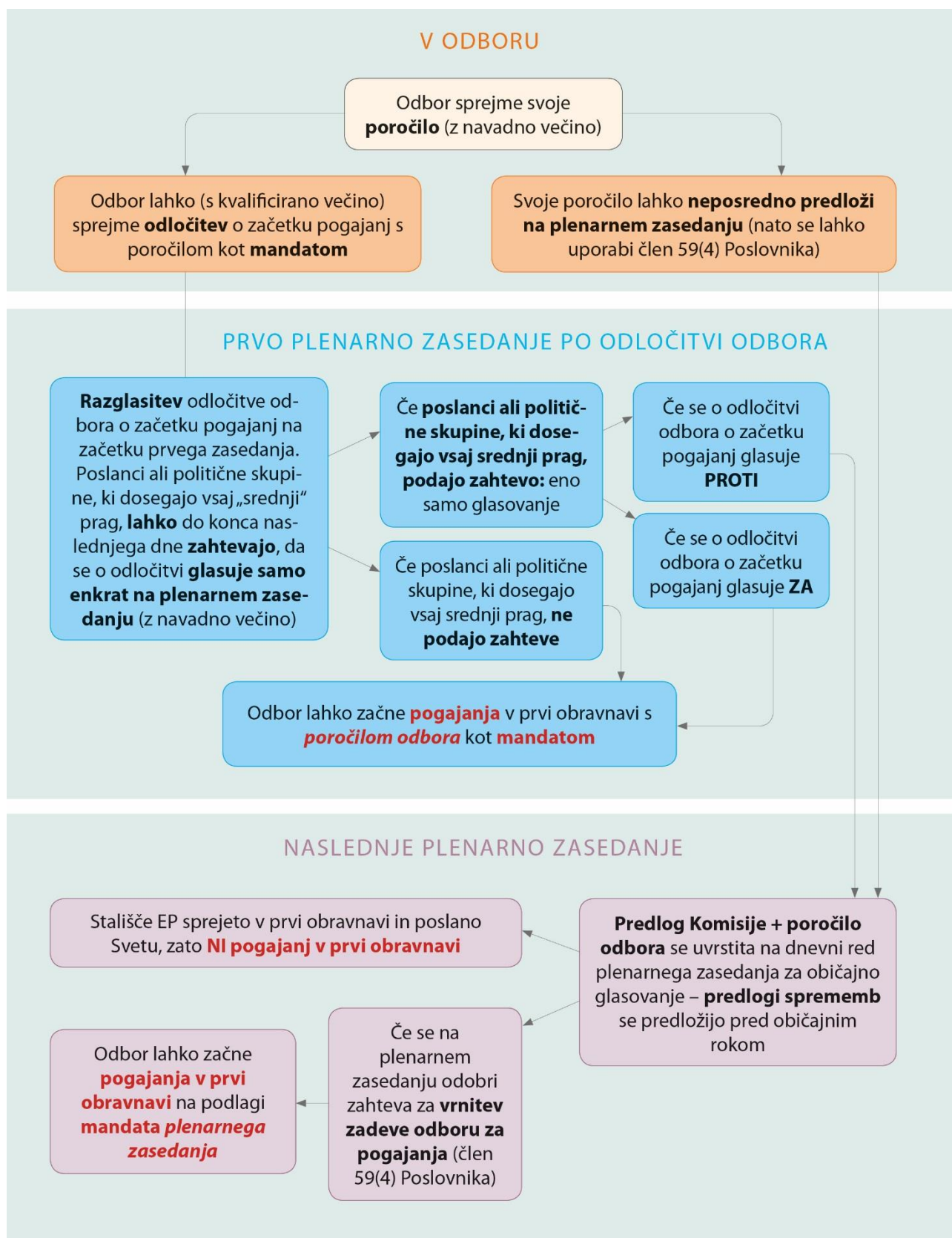
Če je odločitev odbora o začetku pogajanj na plenarnem zasedanju zavrnjena, se poročilo v skladu s členom 59 poslovnika uvrsti na dnevni red naslednjega delnega zasedanja, kjer bo potekalo navadno glasovanje in bo določen datum za vložitev predlogov sprememb.

- *Odločitev o začetku pogajanj na plenarnem zasedanju (s predhodno odločitvijo odbora ali brez nje)*

Če odbor ne sprejme odločitve o pogajanjih ali je bila ta zavrnjena, se osnutek zakonodajnega akta s predlogi sprememb odbora, ki so v bistvu njegovo poročilo, in predlogi sprememb, ki so jih vložile politične skupine ali najmanj 38 poslancev, predložijo v glasovanje na plenarnem zasedanju, da se zaključi prva obravnava Parlamenta.

Kljub temu lahko pred zaključkom prve obravnave predsednik, poročevalec pristojnega odbora, politična skupina ali 38 poslancev (nizki prag) pozovejo plenarno zasedanje, naj zadevo vrne odboru v medinstitucionalna pogajanja v skladu s členom 60 poslovnika, o tej prošnji pa se nato glasuje.

Sprejetje pogajalskih mandatov v Parlamentu za pogajanja v prvi obravnavi

Pogajanja pred prvo obravnavo v Svetu (člen 72 poslovnika):

Če želi pristojni odbor začeti medinstitucionalna pogajanja, potem ko je Parlament na plenarnem zasedanju že sprejel stališče v prvi obravnavi in še preden Svet zaključi prvo obravnavo (**pogajanja v zgodnji drugi obravnavi**), mora o tem odločiti s kvalificirano večino. To odločitev je treba razglasiti na plenarnem zasedanju, vendar le kot obvestilo.

Mandat za pogajanja je stališče Parlamenta iz prve obravnave, zato odločitve odbora v nasprotju s pogajanjem med prvo obravnavo ni mogoče izpodbijati na plenarnem zasedanju. Pogajanja se lahko začnejo takoj po odločitvi odbora.

Pogajanja pred drugo obravnavo v Parlamentu (člen 73 poslovnika):

Pristojni odbor za odločitev o začetku pogajanj pred drugo obravnavo v Parlamentu potrebuje le navadno večino. Za začetek pogajanj se lahko odloči kadarkoli po tem, ko mu Svet posreduje svoje stališče iz prve obravnave. Njegov mandat je stališče Parlamenta iz prve obravnave, vendar lahko odbor sprejme dodatne smernice za pogajalsko skupino, med drugim v obliki predlogov sprememb k stališču Sveta, če to stališče vsebuje elemente, ki niso zajeti v predlogu Komisije ali stališču Parlamenta iz prve obravnave.

4.3.2. Svet

Za raven, na kateri se morajo pridobiti pogajalski mandati za prvo obravnavo (tj. raven Coreperja ali Sveta), ni nobenega formalnega pogoja. Svet jih vse pogosteje sprejema na ravni Sveta v obliki **splošnega pristopa** (s kvalificirano večino, čeprav v praksi ni glasovanja), ki je javni dokument. Na drugih obravnavah je pogajalski mandat Sveta njegovo stališče iz prve obravnave.

4.3.3. Komisija

Pogajalski mandat Komisije je njen predlog za osnutek zakonodajnega akta. Spremembe stališč Komisije v medinstitucionalnih pogajanjih v vseh fazah zakonodajnega postopka pripravlja **skupina za medinstitucionalne odnose**¹, ki se srečuje skoraj vsak teden in med drugim obravnava in odobri stališča Komisije o vseh zadevah, o katerih potekajo pogajanja, na sestankih trialoga. Predstavniki Komisije, ki sodelujejo v trialogu, lahko navadno s pomembnimi spremembami zakonodajnih predlogov Komisije, o katerih se sozakonodajalca strinjata, soglašajo le načeloma (*ad referendum*), dokler spremenjenih stališč Komisije uradno ne podpre kolegij komisarjev.

¹ Organ Komisije za usklajevanje političnih, zakonodajnih in upravnih odnosov z drugimi institucijami, zlasti s Parlamentom in Svetom. Skupina za medinstitucionalne odnose združuje namestnike vodij vseh kabinetov komisarjev, saj je njihova naloga spremljanje medinstitucionalnih zadev. Načeloma se srečuje enkrat tedensko. Obravnava dosjeje, ki zadevajo Parlament in Svet in so občutljivi z institucionalnega vidika, nekateri izmed njih pa sodijo v redni zakonodajni postopki.

4.4. Akterji v medinstitucionalnih pogajanjih

4.4.1. Parlament

Pri reviziji poslovnika Parlamenta v letu 2017 sestava parlamentarne pogajalske skupine glede na stari poslovnik iz leta 2012 ni bila spremenjena. Skupino Parlamenta vodi poročevalec, predseduje pa ji predsednik pristojnega odbora, ki lahko za svojega namestnika določi podpredsednika odbora. V trialogih to pogosto pomeni, da sejam predseduje predsednik (ali podpredsednik) ali predsedstvo Sveta (odvisno od tega, ali seja poteka v prostorih Parlamenta ali Sveta). Predsednik se lahko tudi bolj osredotoči na horizontalna vprašanja, medtem ko poročevalec brani stališče Parlamenta glede določene zadeve. V poslovniku Parlamenta je izrecno določeno, da pogajalska skupina vključuje vsaj enega poročevalca v senci iz vsake politične skupine, ki želi sodelovati.

V trialogih pogajalskim skupinam pomaga **projektna skupina**, ki jo usklajuje sekretariat pristojnega odbora (glej odstavek 3.2.1).

4.4.2. Svet

Svet glede na tematsko področje običajno zastopa predsedstvo na ravni predsednika odbora stalnih predstavnikov (Coreper II) ali predsednika odbora namestnikov stalnih predstavnikov (Coreper I), za politično pomembne zadeve pa izjemoma pristojni minister. Kljub temu lahko trialoge zaradi njihove številnosti vodijo tudi ustrezni predsedujoči delovnim skupinam, kar pa je odvisno od narave zadeve ter prakse države članice, ki predseduje Svetu. Med pogajANJI sta koristna dodatna stika za Parlament tudi skupini **Antici** in **Mertens** vsakokratnega predsedstva¹. Pogajalski ekipi Sveta običajno pomaga služba, pristojna za dosje v okviru sekretariata in pravne službe Sveta.

4.4.3. Komisija

Komisijo zastopa vodilni generalni direktorat (običajno vodja oddelka ali direktor), za politično pomembne dosjeje pa pristojni komisar ali generalni direktor, ki mu pomagajo generalni sekretariat in včasih pravna služba Komisije ter kabinet komisarja.

Komisija med zakonodajnim postopkom sozakonodajalcema pomaga tako, da jima posreduje tehnične obrazložitve, v medinstitucionalnih pogajanjih pa posreduje med njima in skuša prispevati k dogovoru. Lahko je pozvana, naj predlaga kompromisna besedila ali posreduje podrobnejše ali tehnične informacije. Komisija bi morala pri zagovarjanju svojega zakonodajnega predloga ali med pogajANJI o njem v vseh fazah zakonodajnega postopka prevzeti vlogo poštenega posrednika, v skladu s svojo pravico do pobude ter načelom enake obravnave Parlamenta in Sveta².

¹ Skupini Mertens in Antici pripravljata delo odborov Coreper II oziroma Coreper I (glej poglavje 2.2).

² Glej okvirni sporazum o odnosih med Parlamentom in Komisijo ([UL L 304/47 20.11.2010](#)), v skladu s katerim „bo Komisija ustrezno upoštevala vloge, ki jih Pogodbe podeljujejo Parlamentu in Svetu, zlasti v zvezi s temeljnim načelom enakega obravnavanja“.

Okvir 10 – Dogovori v rednem zakonodajnem postopku: glavne značilnosti z vidika Parlamenta	
Dogovor v prvi obravnavi (členi 59, 62 in 71 poslovnika)	Predlogi sprememb: k predlogu Komisije; vlagajo se lahko na ravni odbora in na plenarnem zasedanju; veljajo široka merila dopustnosti. Mandat: (1) poročilo odbora: če plenarno zasedanje podpre odločitev odbora o začetku pogajanj, je pogajalski mandat poročilo odbora; (2) stališče na plenarnem zasedanju: če odbor ne sprejme odločitve o začetku pogajanj ali če poslanci na plenarnem zasedanju odločitve odbora ne podprejo in nato poteka navadno glasovanje, lahko rezultat glasovanja vrnejo odboru kot mandat za medinstitucionalna pogajanja. Odločitev o začetku pogajanj: (1) sprejme jo lahko odbor (s kvalificirano večino), vendar jo mora razglasiti na plenarnem zasedanju, kjer lahko poslanci sklenejo, da bodo o njej enkrat samkrat glasovali; (2) če odbor ne sprejme odločitve ali če ta ni podprta na plenarnem zasedanju, lahko poslanci na zasedanju še vedno sklenejo (z navadno večino), da bodo zadevo vrnili odboru, pristojnemu za medinstitucionalna pogajanja. Roki: jih ni. Potrditev začasnega dogovora: s pismom predsednika Coreperja predsedniku odbora, preden Parlament sprejme stališče v prvi obravnavi (pred tem v pristojnem odboru poteka eno samo glasovanje z navadno večino). Zahtevana večina na plenarnem zasedanju: predlog Komisije se lahko odobri, zavrne ali spremeni z navadno večino (glasovati mora večina poslancev).
Dogovor v zgodnji drugi obravnavi (člena 69 in 72 poslovnika)	Predlogi sprememb: predlogov sprememb k stališču Sveta v prvi obravnavi ni, saj odraža začasni dogovor s Parlamentom. Mandat: stališče Parlamenta iz prve obravnave. Odločitev o začetku pogajanj: sprejme jo odbor (s kvalificirano večino) kadarkoli po sprejetju stališča Parlamenta v prvi obravnavi; razglasi se na plenarnem zasedanju, a je ni treba podpreti. Roki: jih ni. Potrditev začasnega dogovora: glasovanje z navadno večino, potrditev začasnega dogovora in podprtje pisma predsednika odbora predsedniku Coreperja, v katerem je navedeno, da bo predsednik plenarnemu zasedanju predlagal, naj na drugi obravnavi Parlamenta sprejme stališče Sveta iz prve obravnave v skladu z besedilom začasnega dogovora brez sprememb. Zahtevana večina na plenarnem zasedanju: Parlament na drugi obravnavi odobri stališče Sveta iz prve obravnave (z navadno večino), ki ustreza začasnemu dogovoru v zgodnji drugi obravnavi. Če se ne vložijo ali sprejmejo predlogi sprememb ali predlogi zavrnitve (s kvalificirano večino), predsednik razglasi, da je predlagani akt, kakor je bil usklajen na pogajanjih s Svetom, sprejet (brez uradnega glasovanja).
Dogovor v drugi obravnavi	Predlogi sprememb: predlogi sprememb k stališču Sveta iz prve obravnave se lahko vložijo na ravni odbora (ne več s strani odborov za mnenje) in na plenarnem zasedanju; veljajo stroga merila dopustnosti.

(členi 67, 69 in 73 poslovnika)	Mandat: stališče Parlamenta iz prve obravnave. Če stališče Sveta vsebuje elemente, ki niso zajeti v predlogu Komisije ali stališču Parlamenta iz prve obravnave, lahko odbor sprejme smernice, ki dopolnjujejo mandat iz prve obravnave, med drugim v obliki predlogov sprememb. Odločitev o začetku pogajanj: sprejme jo pristojni odbor kadarkoli po prejemu stališča Sveta (z navadno večino); brez razglasitve na plenarnem zasedanju. Roki: največ 3 (+1) mesece za Parlament, da sprejme stališče iz druge obravnave (in nadaljnje 3 (+1) mesece za Svet). Potrditev začasnega dogovora: začasni dogovor se potrdi s pismom predsednika Coreperja predsedniku odbora, preden Parlament sprejme stališče v drugi obravnavi (pred tem poteka eno samo glasovanje v pristojnem odboru). Zahtevana večina na plenarnem zasedanju: za predloge sprememb k stališču Sveta ali njihovo zavrnitev je potrebna kvalificirana večina.
Sprava in tretja obravnava (členi 75, 76, 77 in 78 poslovnika)	Predlogi sprememb: predlogi sprememb v tretji obravnavi niso dovoljeni; Parlament sprejme ali zavrne skupno besedilo kot celoto z navadno večino na enem samem glasovanju. Mandat: stališče Parlamenta iz druge obravnave. Odločitev o začetku pogajanj: ni relevantno. Roki: največ 24 tednov (3 x 8 tednov), od tega je največ 8 tednov predvidenih za spravo. Potrditev začasnega dogovora: predsednika obeh delegacij pošljeta pismo s skupnim besedilom. Zahtevana večina na plenarnem zasedanju: navadna večina.

4.5. Preglednost parlamentarnih postopkov in načinov za zagotavljanje odgovornosti

Parlament meni, da je treba v skladu s členom 15 PDEU zagotoviti, da so zakonodajni postopki pregledni in potekajo čim bolj javno.

Načeloma so vse seje odborov in plenarna zasedanja javna. Vsa plenarna zasedanja in večinoma tudi seje odborov se prenašajo po spletu. Vse razprave in glasovanja o zakonodajnih zadevah v odboru in na plenarnem zasedanju potekajo javno. Poleg tega so vsi uradni dokumenti javno dostopni, praviloma v vseh uradnih jezikih. V zakonodajnem observatoriju Parlamenta¹ je na voljo veliko pomembnih informacij v zvezi z zakonodajnimi postopki, vključno z imeni poročevalcev in poročevalcev v senci, odbori za mnenje in pridruženimi odbori, fazami postopkov in ustreznimi dokumenti (glej 11. poglavje).

¹Zakonodajni observatorij Parlamenta: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do>.

Parlament želi s Svetom in Komisijo zagotoviti odprtost procesa medinstitucionalnih pogajanj o zakonodajnih zadevah. V zadnjih letih so se pojavljali pomisleki¹ glede odprtosti medinstitucionalnih pogajanj, tudi v institucijah. Parlament se je nanje odzval že s temeljito prenovo poslovnika leta 2012. Prenovljeni poslovnik, ki je začel veljati januarja 2017, vsebuje izboljšave ter še povečuje parlamentarno odgovornost in nadzor nad zakonodajnimi pogajanjmi. Poslovnik Parlamenta zagotavlja, da:

- se Parlament pogaja na podlagi mandata, ki je javen in ima vedno podporo plenarnega zasedanja;
- ima pogajalska skupina Parlamenta standardno sestavo, v kateri imajo vse politične skupine pravico biti zastopane, s čimer se zagotovi, da imajo dostop do vseh informacij in lahko pozorno spremljajo vse korake pogajanja in vplivajo nanje;
- predsednik in poročevalec po vsakem krogu pogajanj poročata odboru;
- se o začasnih dogovorih, ki se sklenejo na trialogih, glasuje v odboru in se jih javno objavi, preden se predložijo na plenarnem zasedanju.

¹ Glej tudi samoiniciativno preiskavo evropske varuhinje človekovih pravic o razkritju dokumentov v zvezi s trialogi in preglednostjo trialogov na splošno s strani Evropskega parlamenta, Sveta EU in Evropske komisije“, zadeva: OI/8/2015/JAS, odprta 26. maja 2015, sklep z dne 12. julija 2016: <https://www.ombudsman.europa.eu/en>.

5. PODROBNOSTI SPRAVNEGA POSTOPKA

Uvod

Kot je pojasnjeno v 9. poglavju, se velika večina zakonodajnih zadev zaključi v prvi obravnavi, le manjšina pa v drugi. Število spravnih postopkov se je v zadnjih letih postopoma zmanjševalo, v osmem zakonodajnem obdobju pa se je prvič zgodilo, da jih sploh ni bilo.

Spravni postopek je bistveno vplival na potek pogajanj v prvi in drugi obravnavi. Mnogi postopki in prakse so posledica spravnega postopka (kot na primer dialogi in dokumenti v štirih stolpcih). Za spravi postopek so pomembna zlasti pravilno in dobro strukturirana pogajanja, saj je to zadnja možnost, da institucije dosežejo dogovor. Če instituciji v zadnji fazi ne skleneta dogovora, je celoten predlog zavrnjen.

To poglavje podrobno opisuje spravi postopek, s poudarkom na značilnosti, ki se razlikujejo od prve in druge obravnave.

Začetna faza

Takoj ko se izkaže, da so predlogi sprememb Parlamenta iz druge obravnave za Svet nesprejemljivi, Svet o tem obvesti Parlament in začnejo se neformalna srečanja med tremi institucijami, da bi se pripravile na sklic spravnega odbora v najkrajšem možnem času v roku, določenem v ustanovni pogodbi. Oddelek za zakonodajne zadeve (LEGI) ves čas spravnega postopka pomaga **delegaciji Parlamenta** in pri tem tesno sodeluje s tajništvom pristojnega parlamentarnega odbora ter s pravno službo Parlamenta, pravniki lingvisti, tiskovno službo in drugimi ustreznimi službami EP.

Sestava in imenovanje delegacije Parlamenta

Delegacija Parlamenta v **spravnem odboru** ima vedno toliko poslancev, kot je predstavnikov držav članic v delegaciji Sveta. Za vsak spravi postopek je treba določiti novo delegacijo Parlamenta. Delegaciji vedno predseduje eden od **treh podpredsednikov** Parlamenta, **odgovornih za spravi postopek**; v vsakem primeru sta člana delegacije poročevalec in predsednik pristojnega odbora oz. poročevalci in predsedniki pristojnih odborov.

Preostale člane delegacije imenuje vsaka politična skupina za vsak posamezni spravi postopek¹. Večinoma so člani pristojnega odbora, odborov za mnenje ali pridruženih odborov. Imenovano je enako število namestnikov, ki se lahko udeležijo vseh sej delegacije in spravnega odbora, vendar lahko glasujejo le, če nadomeščajo polnopravnega člana.

¹ Podobno kot poročevalce v odborih člane spravnega odbora imenujejo politične skupine po d'Hondtovi metodi, potem ko konferenca predsednikov določi točno število članov spravnega odbora za posamezno politično skupino.

Ustanovna seja delegacije Parlamenta

Glavni namen ustanovne seje¹ delegacije Parlamenta je podeliti pogajalski skupini (v kateri so po navadi podpredsednik, ki vodi delegacijo, predsednik pristojnega odbora in poročevalec oz. poročevalci) mandat za začetek pogajanj s Svetom v obliki trialogov. Poleg tega pogosto sledi kratka izmenjava mnenj o vsebini nerešenih vprašanj. V nasprotju s prvo in drugo obravnavo so predstavniki Komisije običajno navzoči na vseh sejah delegacije Parlamenta, da lahko izrazijo svoje mnenje glede možnosti uskladitve stališč Parlamenta in Sveta ali da na zahtevo podajo podrobnejše ali bolj tehnične informacije.

Pogajanja v fazi pravnega postopka

Med pravnim postopkom po urniku, o katerem se na začetku postopka dogovorita Parlament in Svet, poteka vrsta trialogov, da bi dosegli splošni dogovor v pravnem odboru.

Po vsakem trialogu pogajalska skupina vsake institucije poroča svoji delegaciji. Na sejah delegacije je cilj poročati o pogajanjih, presojati morebitna kompromisna besedila in podati navodila pogajalskim skupinam za nadaljnji potek pogajanj. Ob koncu pravnega postopka delegacija uradno sprejme ali zavrne začasni dogovor. O sprejetju dogovora se odloča s kvalificirano večino članov delegacije (vsaj 15 od skupaj 28 glasov).

Pravni odbor

Pravni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki 28 držav članic in 28 poslancev Parlamenta, skličeta predsednika Parlamenta in Sveta. To se pogosto zgodi, kadar sta stališči Parlamenta in Sveta dovolj podobni, da obstaja možnost rešitve spornih vprašanj. Pravni odbor je treba v vsakem primeru sklicati najpozneje šest ali – če je bilo dogovorjeno podaljšanje – osem tednov po zaključku druge obravnave v Svetu, da se lahko pravni postopek uradno začne. Nato ima pravni odbor na voljo še šest ali – če je bilo dogovorjeno podaljšanje – osem tednov za doseg splošnega dogovora v obliki skupnega besedila.

Izmenično ga gostita Parlament in Svet. Podpredsednik, ki predseduje delegaciji Parlamenta, in minister države članice, ki predseduje Svetu, skupaj vodita sejo pravnega odbora. Evropsko komisijo zastopa ustrezeni komisar.

Pravni postopek je navadno sestavljen iz več trialogov in sej posameznih delegacij, še preden se sestane pravni odbor. Da bi se na pogajalskih trialogih razjasnilo trenutno stanje ali doseglo kompromis o spornem vprašanju, se včasih prekine celo sejo pravnega odbora. Med trialogi in uradnimi sejami pravnega odbora potekajo tudi ločene notranje seje delegacij Parlamenta in Sveta. Te seje so potrebne, da se vsako delegacijo obvesti o napredku, ki je bil dosežen na posamezni stopnji pogajanj, in da se preveri, ali pogajalska skupina potrebuje nova navodila.

¹ Ustanovna seja se lahko izjemoma nadomesti s pismom predsednika delegacije njenim članom (ustanovitev s pisnim postopkom).

Kadar ni verjetno, da bo dogovor dosežen na prvi seji, se lahko v roku 6 do 8 tednov, predvidenem z ustanovno pogodbo, za dosego dogovora skličejo dodatne seje, tudi trialogi. Spravni postopek se lahko zaključi s pisnim postopkom, če je to primerno.

Če instituciji v spravnem odboru ne skleneta dogovora, je predlog v celoti zavrnen¹.

Tretja obravnava (po spravnem odboru)

Dogovor, dosežen v spravnem odboru, morata potrditi tako Parlament kot Svet, in sicer v šestih ali – če je bilo dogovorjeno podaljšanje – v osmih tednih od potrditve **skupnega besedila**. Instituciji o skupnem besedilu glasujeta ločeno, brez možnosti dodatnih predlogov sprememb.

V Parlamentu je za potrditev potrebna navadna večina, sicer je skupno besedilo zavrnjeno. Skupno besedilo mora s kvalificirano večino sprejeti tudi Svet, ki navadno glasuje po tretji obravnavi Parlamenta².

Enako kot v prvi in drugi obravnavi besedilo začne veljati samo, če ga odobrita Parlament in Svet. Če ena ali druga institucija besedila ne sprejme, se zakonodajni postopek zaključi in se lahko ponovno začne le na nov predlog Komisije.

¹ Delegacijama Parlamenta in Sveta se je od leta 1999 le dvakrat zgodilo, da se jima ni uspelo sporazumeti o skupnem besedilu v spravnem postopku (direktiva o delovnem času in uredba o novih živilih).

² Svet doslej ni še nikoli zavrnil dogovora, doseženega s spravo. Parlament pa takšne dogovore zavrne le zelo redko, npr. zavrnil je dosežena dogovora o predlogu direktive o prevzemnih ponudbah (2001) in o predlogu direktive o dostopu do trga pristaniških storitev (2003).

6. DOKONČNO OBLIKOVANJE, PODPIS IN OBJAVA SPREJETEGA BESEDILA

6.1. Dokončno pravno in jezikovno oblikovanje besedila

Ko institucije na prvi, drugi ali tretji obravnavi dosežejo začasni dogovor, pravniki lingvisti besedilo pred uradnim sprejetjem na plenarnem zasedanju pregledajo. Med drugim je to pomembno zato, da bi zagotovili pravno varnost in skladnost jezikovnih različic za enotno izvajanje ter da bi se izognili popravkom v kasnejših stopnjah (besedilo se načeloma po glasovanju na plenarnem zasedanju ne spreminja)¹.

V Parlamentu dokončno pravno-jezikovno oblikovanje besedila opravijo in uskladijo pravniki lingvisti iz direktorata za zakonodajne akte (DLA) v tesnem sodelovanju z direktoratom za kakovost zakonodaje (DQL) pri Svetu. Tajništvo odbora in pristojne službe pri Svetu so v celoti vključeni v postopek in stalno obveščeni o napredku. Po potrebi se posvetujejo z drugimi službami v obeh institucijah, pa tudi s službami Komisije.

Glavne faze v postopku dokončnega pravno-jezikovnega oblikovanja besedila so:

- Pravniki lingvisti iz Parlamenta ali Sveta, ki usklajujejo besedilo, pripravijo prečiščeno različico besedila v izvirnem jeziku začasnega dogovora, v katerega vključijo politično dogovorjene spremembe v tesnem sodelovanju s pristojnimi pravniki lingvisti iz drugih institucij, s tajništvom zadevnega odbora Parlamenta in pristojno službo na Svetu.
- Pravniki lingvisti, ki usklajujejo besedilo, prečiščeno besedilo pošljejo prevajalski službi.
- Pravniki lingvisti iz obeh institucij, ki usklajujejo besedilo, prečiščeno besedilo v izvirnem jeziku popravijo tako, da je v skladu s prakso in predpisi o pripravi pravnih aktov. Pri tem tesno sodelujejo s tajništvom zadevnega odbora v Parlamentu in pristojno službo v Svetu.
- Po potrebi se o predlaganih pravno-jezikovnih spremembah posvetujejo s pogajalsko skupino Parlamenta in se sestanejo z nacionalnimi strokovnjaki iz Sveta.
- Pravniki lingvisti iz Parlamenta in Sveta na osnovi izvirne jezikovne različice dokončno oblikujejo besedila v vseh jezikih, da jih sprejmeta Parlament in Svet.

Dokončno pravno-jezikovno oblikovanje besedila navadno traja **osem tednov** od datuma, ko politični dogovor potrdijo s pismom, ki ga Coreper posreduje predsedniku ustreznega odbora.

¹ Dokončno pravno in jezikovno oblikovanje zakonodajnih aktov po glasovanju na plenarnem zasedanju je mogoče, vendar le v izjemnih okoliščinah, saj traja veliko dlje kot sicer, med drugim ker so potrebni popravki (člen 241 poslovnika).

6.2. Podpis

Ko Parlament in Svet uradno sprejmeta dogovor na prvi, drugi ali tretji obravnavi, predsednik Parlamenta in predstavnik takratnega predsedstva Sveta v skladu s členom 297(1) PDEU podpišeta akt.

Na pobudo Parlamenta od leta 2003 predsednik Parlamenta in predsedstvo Sveta skupaj podpišeta besedila ob robu plenarnega zasedanja, pogosto v navzočnosti predsednika pristojnega odbora in poročevalca. Namen skupne slovesnosti ob podpisu je pokazati, da sta dva enakovredna sozakonodajalca uradno sprejela zakonodajni akt.

Slovesnost ob podpisu v protokolarni dvorani med plenarnim zasedanjem oktobra 2019 v Strasbourgu. Sprejete akte podpisujeta Finska ministrica za evropske zadeve Tytti Tuppurainen in predsednik Evropskega parlamenta David Maria Sassoli. © Evropski parlament (2019)

6.3. Objava

Po podpisu se zakonodajni akti z morebitnimi dogovorjenimi izjavami objavijo v Uradnem listu Evropske unije. Objava v uradnem listu je pogoj za veljavnost aktov¹. Akti začnejo veljati dvajseti dan po objavi, razen če se sozakonodajalca odločita drugače.

¹ Uradni list Evropske unije izhaja v uradnih jezikih EU. Vsebuje 2 seriji: L (zakonodaja) in C (informacije in objave).

7. DRUGI POSTOPKI, V KATERIH SODELUJE PARLAMENT

7.1. Posebni zakonodajni postopki

Kot je bilo omenjeno v tretjem poglavju, Lizbonska pogodba predvideva redni zakonodajni postopek in posebni zakonodajni postopek (člen 289(2) PDEU¹). S posebnimi zakonodajnimi postopki je bil nadomeščen nekdanji posvetovalni postopek, postopek sodelovanja in postopek privolitve, s tem pa se je postopek odločanja v EU poenostavil. Kot pove že njihovo ime, so ti postopki drugačni od rednega zakonodajnega postopka in veljajo za izjeme. V ustanovnih pogodbah posebni zakonodajni postopki niso natančno opisani. Pravila so določena priložnostno, na osnovi ustreznih členov pogodb, ki vključujejo besedno zvezo „posebni zakonodajni postopek“ in opisujejo njegove stopnje. Ločimo dva posebna zakonodajna postopka:

- **Postopek posvetovanja (odstavek 7.1.1.):** Evropski parlament lahko sprejme zakonodajni predlog, ga zavrne ali pa predlaga spremembo. Svet ni pravno zavezan upoštevati mnenja Parlamenta, vendar lahko sprejme odločitev samo po tem, ko to mnenje prejme.
- **Odobritev (odstavek 7.1.2.):** Evropski parlament lahko sprejme ali zavrne zakonodajni predlog, ne more pa ga spremeniti. Svet ne more razveljaviti mnenja Parlamenta. V nekaterih posebnih primerih mora Svet soglašati s predlogom Parlamenta².

7.1.1. Postopek posvetovanja

Do začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe se je postopek posvetovanja uporabljal najpogosteje. Parlament lahko v tem postopku izrazi svoje mnenje o predlogu zakonodajnega akta. Lahko ga sprejme, zavrne ali pa predlaga spremembe (z navadno večino). Svet ni pravno zavezan k upoštevanju mnenja Parlamenta, vendar v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije v primerih, ko ustanovna pogodba predvideva obvezni postopek posvetovanja s Parlamentom, ne sme sprejeti odločitve, ne da bi to mnenje pridobil. Postopek posvetovanja se kot posebni zakonodajni postopek še vedno uporablja za določene ukrepe na nekaterih tematskih področjih (na primer konkurenca, monetarna politika, zaposlovanje in socialna politika ter določeni fiskalni ukrepi na področju okolja in energetike).

Posvetovanje s Parlamentom je obvezno tudi v nezakonodajnem postopku sprejemanja mednarodnih sporazumov v okviru skupne zunanje in varnostne politike.

¹ Člen 289(2) PDEU: „V posebnih primerih, predvidenih v Pogodbah, Evropski parlament s sodelovanjem Sveta ali pa Svet s sodelovanjem Evropskega parlamenta po posebnem zakonodajnem postopku sprejemata uredbe, direktive ali sklepe.“

² Glej člen 223(2) PDEU, ki zahteva, da Evropski parlament v skladu s posebnim zakonodajnim postopkom po pridobitvi mnenja Komisije in z odobritvijo Sveta določi pravila in splošne pogoje za opravljanje nalog svojih članov (statut poslancev), in tretji pododstavek člena 226 PDEU, na podlagi katerega lahko Parlament določi podrobne določbe v zvezi s preiskovalno pravico Parlamenta, potem ko dobi dovoljenje Sveta in Komisije.

7.1.2. Postopek odobritve

Kadar morata Parlament ali Svet pri posebnem zakonodajnem postopku pridobiti soglasje drugega o osnutku zakonodajnega akta, lahko zadevna institucija predlog potrdi ali zavrne (s kvalificirano večino), ne more pa ga spremeniti. Odločitev, ki se sprejme po postopku odobritve, je dokončna. Primeri, ko se uporablja ta oblika posebnega zakonodajnega postopka, so med drugim ustanovitev Evropskega javnega tožilstva (člen 86(1) PDEU), sprejetje večletnega finančnega okvira (člen 312 PDEU) in sprejetje zakonodaje ob upoštevanju načela subsidiarnosti (člen 352 PDEU).

Odobritev Parlamenta (z navadno večino) se v pomembnih **nezakonodajnih postopkih** zahteva:

- ko Svet sprejme določene mednarodne sporazume, ki jih izpogaja EU in ne sodijo na področje skupne zunanje in varnostne politike. Postopek odobritve se uporabi tudi za sporazume o področjih, ki se urejajo po rednem zakonodajnem postopku, med drugim tudi za pridružitvene sporazume in sporazume, ki imajo znatne proračunske posledice za Unijo (člen 218 PDEU);
- v primeru hude kršitve temeljnih pravic (člen 7 PEU);
- pri pristopu novih članic EU (člen 49 PEU);
- pri urejanju izstopa iz EU (člen 50 PEU).

7.2. Delegirani in izvedbeni akti

Večji del zakonodaje EU dopušča možnost, da Komisija sprejme delegirane ali izvedbene akte. Z njimi lahko Komisija sprejme odločitve, ki so morda potrebne v primeru tehnične posodobitve, ko je treba odobriti ali prepovedati snovi in izdelke, ali ko je v državah članicah potrebna enotna uporaba. Ko je treba te odločitve sprejeti hitro, ko je treba biti prilagodljiv in/ali ko je potrebno nadaljnje tehnično delo, bi bil redni zakonodajni postopek lahko preveč zahteven. Čeprav so odločitve, ki se sprejmejo s temi postopki, pogosto podrobne in tehnične narave, so lahko politično pomembne, imajo lahko velik vpliv na zdravje, okolje, gospodarstvo ter lahko neposredno vplivajo na državljane, podjetja in celotne gospodarske sektorje.

Z uvedbo **delegiranih aktov** z Lizbonsko pogodbo (člen 290 PDEU) (splošno veljavni ukrepi za spreminjanje oz. dopolnjevanje nekaterih nebitvenih elementov osnovnega zakonodajnega akta) se je moč Parlamenta še povečala: ima neomejeno pravico veta in lahko kadarkoli prekliče pooblastilo Komisiji za sprejemanje delegiranih aktov na podlagi določenega temeljnega akta. Pri **izvedbenih aktih** (člen 291 PDEU) so pooblastila Parlamenta omejena in ni možnosti veta. Odločitev o prenosu delegiranih in izvedbenih pooblastil na Komisijo kot tudi odločitev o izbiri pooblastil je torej zelo pomembna in predvideva naknadno nadzorno vlogo Parlamenta. Odločitev morata sozakonodajalca sprejeti v temeljnem aktu med zakonodajnim postopkom.

Institucije si člena 290 in 291 PDEU razlagajo različno, zaradi česar se glede te izbire pri pogajanjih redno pojavljajo težave. Zato od leta 2012 konferenca predsednikov¹ preverja dogovore, sklenjene na zakonodajnih pogajanjih, da bi na osnovi ocene konference predsednikov odborov zagotovila spoštovanje členov 290 in 291 PDEU in ustreznih institucionalnih pravic Parlamenta. Vprašanje o delegiranih aktih je bilo eno glavnih v medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje iz leta 2016 (glej okvir 11 v 8. poglavju).

¹ Glej sklep konference predsednikov z dne 19. aprila 2012. Če konferenca predsednikov meni, da sporazum ne varuje institucionalnih pravic Parlamenta, ne bo vložila zahteve za glasovanje na plenarnem zasedanju, ki bi vodila k dogovoru v prvi obravnavi.

8. MEDINSTITUCIONALNI SPORAZUM O BOLJŠI PRIPRAVI ZAKONODAJE

Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje¹, ki je nadomestil medinstitucionalni sporazum iz leta 2003, je začel veljati 13. aprila 2016. Temelji na prejšnjih sporazumih in deklaracijah o določanju dobre prakse v institucijah ter jih dopolnjuje. V njem je jasno opredeljenih več pobud in postopkov za boljšo pripravo zakonodaje (glej okvir spodaj). Poudarjeno je, kako pomembni so metoda Skupnosti in splošna načela prava Unije, na primer demokratična legitimnost, subsidiarnost, sorazmernost in pravna varnost. S tem sporazumom se spodbuja preglednost in poudarja, da bi bilo treba z zakonodajo Unije državljanom, upravam in podjetjem olajšati razumevanje pravic in dolžnosti ter preprečiti čezmerno regulacijo, upravna bremena in nepraktično izvajanje.

Za Parlament je bilo pomembno, da se s sporazumom dopolni, vendar ne nadomesti okvirni sporazum s Komisijo iz leta 2010. Parlament in Komisija sta podala izjavo, v kateri sta pojasnila, da sporazum ne posega v okvirni sporazum iz leta 2010².

Okvir 11 – Povzetek medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje iz leta 2016

V novem sporazumu med Parlamentom, Svetom in Komisijo se med drugim obravnava:

- **Letno in večletno načrtovanje** (odstavki od 4 do 11): Parlament, Svet in Komisija bodo skupaj oblikovali letni in večletni zakonodajni načrt ter tako izvajali člen 17 Pogodbe o Evropski uniji. Vsi trije bodo pripravili skupne sklepe o poglavitnih ciljih in prednostih nalogah politike na začetku novega zakonodajnega obdobja in skupno izjavo o letnem medinstitucionalnem načrtovanju ter tako opredelili zadeve, ki bi morale biti deležne prednostne obravnave, brez poseganja v pooblastila, ki so na podlagi ustanovnih pogodb dodeljena sozakonodajalcema. Treba je vedeti, da so decembra 2016 predsedniki Parlamenta, Sveta in Komisije skupaj podpisali prvo skupno izjavo o letnem medinstitucionalnem načrtovanju, kjer so opredelili politično pomembnejše zakonodajne akte, ki bodo prednostno obravnavani v letu 2017. Drugi tak dokument je bil podpisan decembra 2017, vključeval pa je zakonodajne prednostne naloge do izteka 8. parlamentarnega obdobja (2018–2019). Poleg tega je namen sporazuma izboljšanje postopkov za umike³ in predloge Parlamenta ali Sveta za akte Unije v skladu s členom 225 ali členom 241 PDEU⁴.

¹ Zaradi sporazuma o boljši pripravi zakonodaje je bil posodobljen tudi poslovnik Parlamenta, med drugim člen 38 o skupni izjavi o letnem medinstitucionalnem načrtovanju in umikih, člen 40(4) o izmenjavi mnenj s Svetom in Komisijo glede oporekanja pravilnosti ali primernosti pravne podlage, člen 47 o zahtevah Parlamenta za predložitev zakonodajnih predlogov, člen 49 o pospešitvi zakonodajnih postopkov, člen 61 o medinstitucionalni izmenjavi mnenj glede spremembe pravne podlage in člen 126 o skupnih sklepih o večletnem načrtovanju.

² Izjava Evropskega parlamenta in Komisije ob sprejetju Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 ([UL L 124 z dne 13.5.2016, str. 1](#)).

³ Glej tudi okvir 3 v poglavju 2.3.

⁴ Glej tudi okvir 5 v poglavju 3.1.

- **Orodja za boljšo pripravo zakonodaje** (odstavki od 12 do 24): sporazum priznava pozitiven prispevek ocen učinka, ki trem institucijam pomagajo pri sprejemanju dobro utemeljenih odločitev, hkrati pa poudarja, da te ocene ne smejo nadomestiti političnih odločitev in ne smejo povzročati nepotrebnega odlašanja ali preprečiti sozakonodajalcema, da predlagata spremembe. Komisija izvede ocene učinka vseh svojih zakonodajnih in nezakonodajnih pobud, delegiranih aktov in izvedbenih ukrepov, za katere se predvideva, da bi lahko imeli znatne gospodarske, okoljske ali socialne učinke. Ocene učinka morajo izpolnjevati več pogojev, zapisanih v sporazumu. Ocena učinka je praviloma priložena pobudam iz delovnega programa Komisije ali skupne izjave. Parlament in Svet izvedeta ocene učinka za lastne bistvene predloge sprememb, ko ocenita, da je to ustrezno in potrebno. Poleg tega je cilj sporazuma izboljšanje možnosti posvetovanja z javnostjo in deležniki, spodbujanje predvsem udeležbe srednjih in malih podjetij ter izboljšanje naknadne ocene obstoječe zakonodaje.
- **Izbira pravne podlage** (odstavek 25): v sporazumu je opredeljeno, da si bodo tri institucije izmenjale mnenja, če bi bilo treba zaradi predvidene spremembe pravne podlage namesto rednega zakonodajnega postopka uporabiti posebni zakonodajni postopek ali nezakonodajni postopek. Poudarjeno je, da bo Komisija še naprej v celoti opravljala svojo vlogo in zagotavljala spoštovanje ustanovnih pogodb in prakse Sodišča Evropske unije.
- **Delegirani in izvedbeni akti** (odstavki 26 do 31 in priloga): da bi rešili pogoste težave z medinstitucionalnimi pogajanjmi o uporabi delegiranih ali izvedbenih aktov, je bil sporazumu priložen prenovljen skupni dogovor glede delegiranih aktov, v katerem so med drugim rešeni pomisleki Sveta glede načina posvetovanja s strokovnjaki držav članic. Po mnenju Sveta bo to olajšalo prihodnja pogajanja o tej izbiri. V prenovljenem skupnem dogovoru je pojasnjeno, kako naj bi posvetovanje s strokovnjaki potekalo, Parlamentu in Svetu pa se zagotovi dostop do vseh informacij. Hkrati se zagotavlja, da imajo strokovnjaki Parlamenta in Sveta dostop do strokovnih skupin Komisije, ki pripravljajo delegirane akte. Poleg tega je bil s sporazumom potrjeno, da je treba začeti pogajanja o nezavezujočih merilih za razmejitve, sporazum pa je bil doseže po dveh letih in sprejet spomladi 2019¹. Sozakonodajalca lahko ta nezavezujoča merila uporabljata kot smernice pri odločanju, ali naj preneseta pooblastila in kateri instrument naj za to uporabita. V 8. parlamentarnem obdobju je bil s pravnim okvirom, ki ga je uvedla Lizbonska pogodba, usklajen del že obstoječe zakonodaje, o preostanku pa se je treba še pogajati. Da bi izboljšali preglednost in sledljivost vseh stopenj življenjskega kroga delegiranega akta, je bil konec leta 2017 vzpostavljen skupni funkcionalni register delegiranih aktov.
- **Preglednost in usklajevanje zakonodajnega procesa** (odstavki od 32 do 39): v sporazumu je poudarjeno, da morata Evropski parlament in Svet kot sozakonodajalca svoja pooblastila izvrševati na enakopravni osnovi. Komisija deluje kot povezovalni člen ter Parlament in Svet obravnava enako, pri čemer dosledno spoštuje vloge, ki so dodeljene z ustanovnimima pogodbama. S sporazumom naj bi bilo zagotovljeno, da se institucije skozi celoten zakonodajni proces med seboj obveščajo, bolje usklajujejo časovne razporede in po potrebi pospešijo zakonodajni proces, hkrati pa zagotavlja, da se spoštujejo pristojnosti sozakonodajalcev. Izboljšati je treba obveščanje med zakonodajnim postopkom, dosežene dogovore pa naznaniti skupaj, na primer na skupni tiskovni konferenci. Za večjo preglednost bo oblikovana namenska skupna zbirka podatkov o trenutnem stanju zakonodajnih dosjejev.

¹ [UL C 223 z dne 3.7.2019.](#)

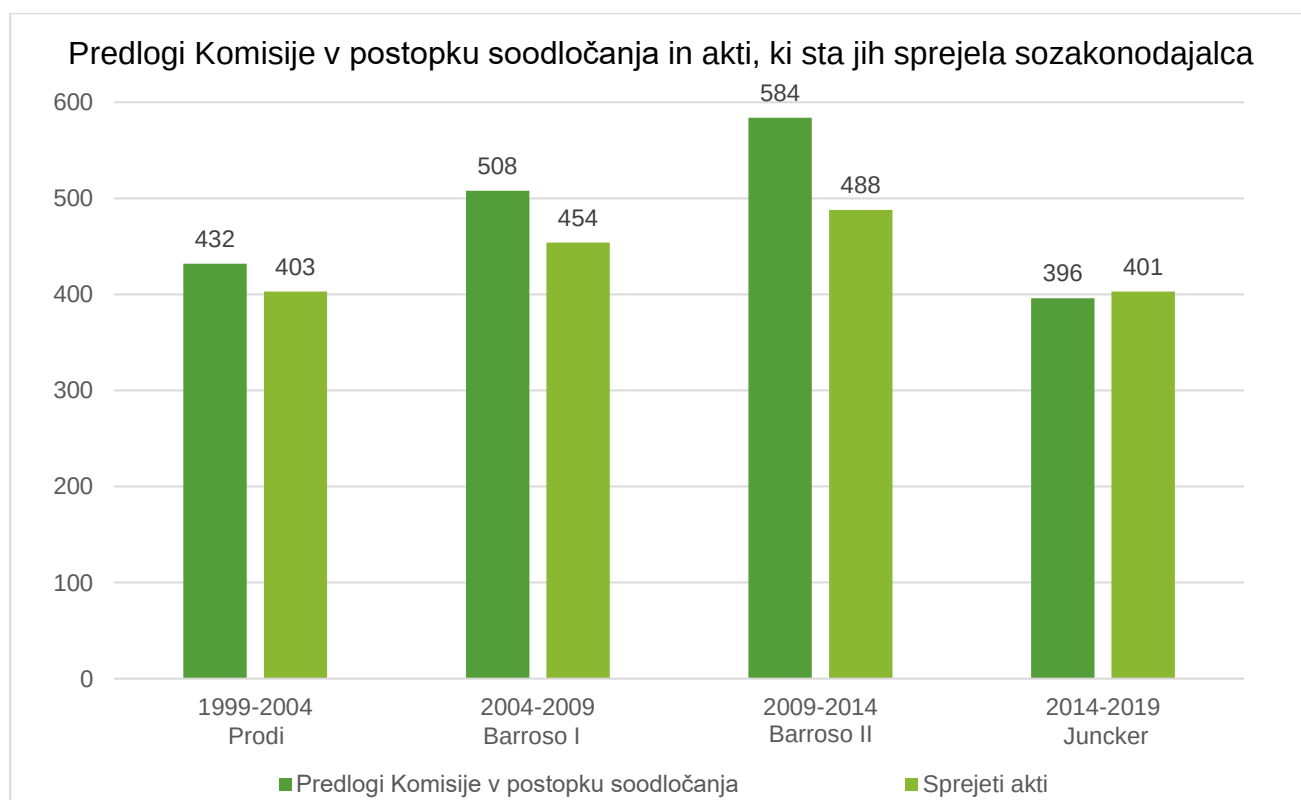
- **Mednarodni sporazumi** (odstavek 40): dogovorjena je bila „klavzula o sestanku,“ ki je institucije zavezala začetku pogajanj o boljši praktični ureditvi za sodelovanje in izmenjavo informacij o pogajanjih in sklenitvi mednarodnih sporazumov, torej se med drugim ureja tudi izvajanje člena 218(10) PDEU o pravici Parlamenta do hitrega in izčrpnega obveščanja v vseh fazah postopka. Pogajanja so se začela v 8. zakonodajnem obdobju in se še niso končala.
- **Izvajanje in uporaba zakonodaje Unije** (odstavki od 41 do 45): v sporazumu se države članice, ki sicer niso podpisnice sporazuma, poziva, naj javnost jasno obvestijo o ukrepih za prenos ali izvajanje zakonodaje Unije. Če se države članice odločijo, da bodo dodale elemente, ki v ničemer niso povezani z zakonodajo Unije, ki jo prenašajo, bi bilo treba take dodatke opredeliti z aktom o prenosu ali prek drugih navezujočih se dokumentov. Komisija v svoje letno poročilo Parlamentu in Svetu o uporabi zakonodaje Unije po potrebi vključi te dodatke¹.
- **Poenostavitev** (odstavki od 46 do 48): v sporazumu so se institucije zavezale, da bodo pogostejše uporabljale prenovitev, spodbujale harmonizacijo in vzajemno priznavanje, sodelovale pri posodobitvi in poenostavitvi zakonodaje ter preprečevale pretirano urejanje in nalaganje upravnih bremen za državljane, javne uprave in podjetja, vključno za mala in srednja podjetja, hkrati pa zagotavljale doseganje ciljev zakonodaje. Komisija bo poleg obstoječega programa ustreznosti in uspešnosti predpisov REFIT vsako leto predstavila letno študijo bremena o rezultatih prizadevanja Unije za poenostavitev zakonodaje. Kadar je mogoče, bo Komisija količinsko opredelila zmanjšanje regulativnega bremena ali varčevalni potencial posameznih predlogov ali pravnih aktov in ocenila, ali je v REFIT mogoče določiti cilje za zmanjšane bremena v določenih sektorjih.
- **Izvajanje in spremljanje sporazuma** (odstavka 49 in 50): v sporazumu je določeno, da morajo tri institucije zagotoviti sredstva in vire, potrebne za izvajanje tega sporazuma. Skupaj bodo redno spremljale njegovo izvajanje, tako na politični ravni v okviru letnih razprav kot tudi na tehnični ravni v okviru medinstitucionalne usklajevalne skupine.

¹ Poleg tega je v medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje zapisano, da so vse tri institucije v celoti zavezane skupni politični izjavi z dne 27. oktobra 2011 o obrazložitenih dokumentih (UL C 369, 17.12.2011, str. 15). Vse tri institucije so se dogovorile, da bo v primeru, ko so obrazložiteni dokumenti upravičeni, v uvodu zapisano, da „se države članice zavezujejo, da bodo obvestilu o ukrepih za prenos [...] priložile en ali več dokumentov, v katerih bo pojasnjeno razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos“.

9. REDNI ZAKONODAJNI POSTOPEK V ŠTEVILKAH

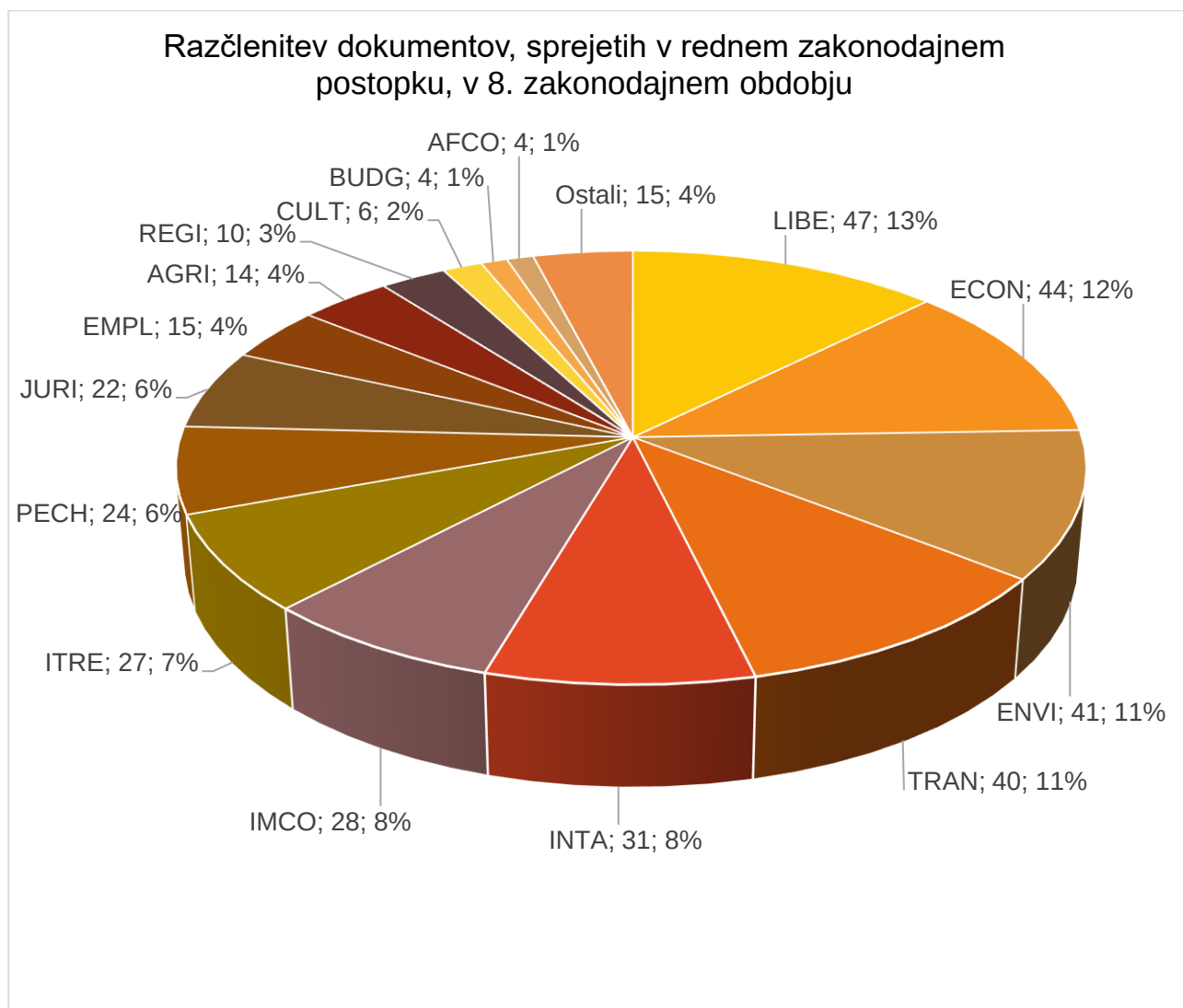
Odkar je bil leta 1993 z Maastrichtsko pogodbo uveden postopek soodločanja, se je njegov relativni pomen v primerjavi s postopkom posvetovanja z vsakim zakonodajnim obdobjem povečeval. To v veliki meri odraža postopno širitev sedanjega rednega zakonodajnega postopka v zadnjih letih: medtem ko so bile spremembe v Amsterdamski pogodbi in kasneje Pogodbi iz Nice postopne, se je z Lizbonsko pogodbo, ki je začela veljati decembra 2009, zakonodajni okvir EU resnično preoblikoval in začelo se je novo obdobje.

V 8. parlamentarnem obdobju sta zakonodajalca po rednem zakonodajnem postopku sprejela 401 zakonodajni akt. Nekolikšno zmanjšanje (za 20 %) glede na prejšnje obdobje je mogoče zlahka pojasniti: 7. parlamentarno obdobje je sovpadlo z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe (december 2009), obravnava velike večine predlogov za sektorske programe večletnega finančnega okvira 2014–2020, ki jih je Komisija vložila v drugi polovici leta 2011, je bila zaključena pred volitvami leta 2014, sestava Komisije pod vodstvom Junckerja pa je namerno predlagala manj zakonov.

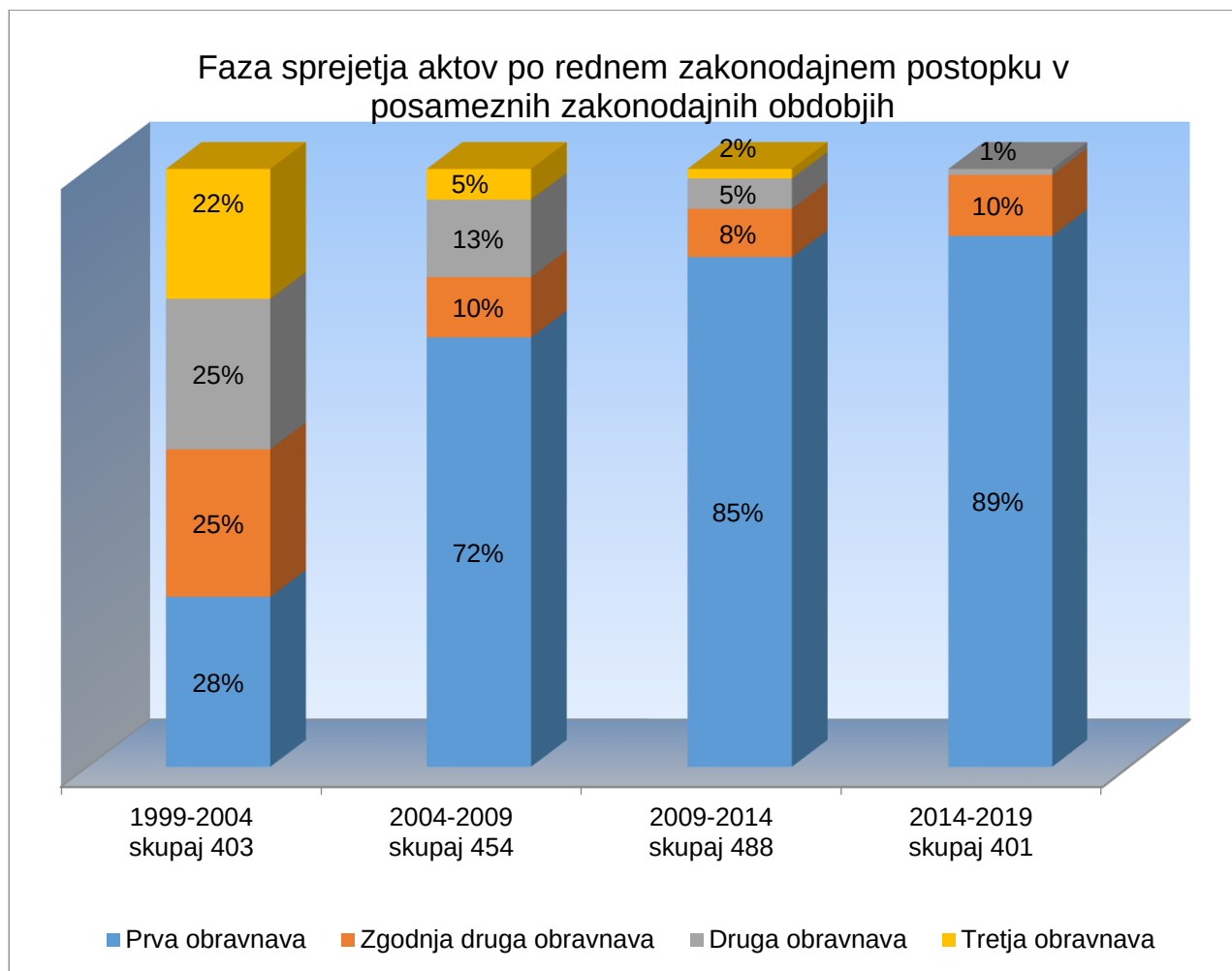

Porazdelitev sprejetih (in podpisanih) aktov v rednem zakonodajnem postopku (kodifikacija ni vključena) med parlamentarnimi odbori kaže, katera politična področja so bila v preteklih letih najpomembnejša (pravosodje in notranje zadeve, gospodarstvo, okolje). Podobno kot v prejšnjih obdobjih je večino predlogov v rednem

zakonodajnem postopku obravnavala le peščica odborov: več kot 50 % dosjejev je obdelalo pet odborov, 75 % pa osem odborov.

V prvi obravnavi ali v zgodnji drugi obravnavi je bilo v rednem zakonodajnem postopku sprejetih 99 % zadev (v prejšnjem obdobju 93 %), kar kaže, da se je trend sprejemanja zakonodaje v zgodnjih fazah zakonodajnega postopka, v 8. zakonodajnem obdobju še kako potrdil.

Logična posledica večjega števila dogovorov, doseženih v prvi ali zgodnji drugi obravnavi, je ta, da je manj zadev doseglo drugo obravnavo ali pravni postopek, ki je zadnja možna faza iskanja dogovora. V prejšnjem zakonodajnem obdobju (2014–2019) se je prvič po uvedbi postopka soodločanja z Maastrichtsko pogodbo (1993) zgodilo, da ni bilo nobenega pravnega postopka. Bili so samo štirje celotni postopki druge obravnave (tj. 1 %), nobeden pa ne po letu 2015. Delež aktov sprejetih v zgodnji drugi obravnavi se je povečal, kar je skoraj izključno posledica dejstva, da je bilo iz 7. parlamentarnega obdobja podedovanih veliko stališč EP iz prve obravnave (82).

V zadnjem zakonodajnem obdobju je postopek za akte, sprejete v prvi obravnavi, v povprečju trajal nekoliko manj kot 18 mesecev (v primerjavi s 17 meseci v prejšnjem sklicu Parlamenta). Sprejetje aktov v zgodnji drugi obravnavi je v povprečju trajalo 39 mesecev, v drugi obravnavi pa 40 mesecev.

Poudariti kaže, da lahko sozakonodajalca v izjemnih primerih ukrepata zelo hitro, saj sta na primer Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) sprejela v 6 mesecih, nekateri predlogi v zvezi z brexitom pa so zahtevali še manj časa. Kljub temu tako Parlament kot Svet priznavata, da pogajanje in sprejemanje (pogoste kompleksne) zakonodaje vzame veliko časa, pri čemer je treba upoštevati tudi zahteve glede večjezičnosti.

	1999–2004	2004–2009	2009–2014	2014–2019
Prva obravnava	11 mesecev	16 mesecev	17 mesecev	18 mesecev
Druga obravnava	24 mesecev	29 mesecev	32 mesecev	39 mesecev
Tretja obravnava	31 mesecev	43 mesecev	29 mesecev	/
Skupno povprečno trajanje	22 mesecev	21 mesecev	19 mesecev	20 mesecev

10. TERMINOLOGIJA

A. Institucije Unije

- **Evropski parlament:** glej poglavje 2.1
- **Svet:** glej poglavje 2.2
- **Evropska komisija:** glej poglavje 2.3
- **Evropski svet:** glej poglavje 2.4
- **Sodišče Evropske unije (SEU):** glej poglavje 2.4
- **Evropska centralna banka (ECB):** glej poglavje 2.4

B. Organi Unije

- **Odbor regij (CdR):** glej poglavje 2.4
- **Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO):** glej poglavje 2.4

C. Nacionalni parlamenti

- **Protokol št. 1 in 2:** glej poglavje 2.4
- **Rumeni karton:** glej poglavje 2.4
- **Oranžni karton:** glej poglavje 2.4
- **Obrazloženo mnenje:** glej poglavje 2.4

D. Pogodbe in postopki

- **Lizbonska pogodba, Pogodba iz Nice, Amsterdamska pogodba in Maastrichtska pogodba:** glej poglavje 1 in okvir 1
- **Pogodba o Evropski uniji (PEU):** glej poglavje 1
- **Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU):** glej poglavje 1 in prilogo I o zadevnih členih za redni zakonodajni postopek
- **Redni zakonodajni postopek:** med drugim glej poglavje 1 in prilogo I
 - **Prva obravnava:** glej poglavji 3.2 in 4.3 ter okvir 10 v poglavju 4
 - **Dogovor v zgodnji drugi obravnavi:** glej poglavji 3.2.2 in 4.3.1 ter okvir 10 v poglavju 4
 - **Druga obravnava:** glej poglavji 3.3 in 4.3 ter okvir 10 v poglavju 4
 - **Spravni postopek in tretja obravnava:** glej poglavji 3.4 in 5 ter okvir 10 v poglavju 4
- **Posebni zakonodajni postopki:** glej poglavje 7
 - **Postopek posvetovanja:** glej poglavje 7.1
 - **Postopek odobritve:** glej poglavje 7.1.2
- **Delegirani in izvedbeni akti:** glej poglavje 7.2

E. Organi, akterji, odločanje v institucijah

Evropski parlament:

Organi in akterji

- **Konferenca predsednikov:** glej okvir 2 v poglavju 2.1
- **Predsedstvo:** glej okvir 2 v poglavju 2.1
- **Konferenca predsednikov odborov:** glej okvir 2 v poglavju 2.1
- **Predsednik in podpredsedniki:** glej poglavje 2.1
- **Koordinatorji:** glej poglavje 2.1
- **Poročevalec in poročevalci v senci:** glej poglavje 2.1
- **Pripravljaivec mnenja:** glej okvir 6 v poglavju 3.2.1
- **Sestanki v senci:** glej poglavje 3.2

Sodelovanje različnih odborov pri rednem zakonodajnem postopku

- **Pristojni ali glavni odbor:** glej okvir 6 v poglavju 3.2.1
- **Odbor, zaprosen za mnenje:** glej okvir 6 v poglavju 3.2.1
- **Pridruženi odbor:** glej okvir 6 v poglavju 3.2.1
- **Skupni odbor:** glej okvir 6 v poglavju 3.2.1
- **Postopek v skladu s členom 56+:** glej opombo okvirja 6 v poglavju 3.2.1

Odločanje

- **Poslovnik:** glej poglavje 4.3, okvir 12 v poglavju 8, poglavje 11 in prilogo II
- **Kodeks ravnanja:** glej prilogo III
- **Pragovi:** glej okvir 12 v poglavju 8
- **Izključna pristojnost:** glej okvir 6 v poglavju 3.2.1
- **Deljena pristojnost:** glej okvir 6 v poglavju 3.2.1
- **Navadna večina:** glej okvir 8 v poglavju 3.2.1
- **Kvalificirana večina:** glej okvir 8 v poglavju 3.2.1
- **Ustni predlog spremembe:** glej poglavje 3.2
- **Poimensko glasovanje:** glej poglavje 3.2

Svet:

Organi

- Predsedovanje Svetu: glej poglavje 2.2 in prilogo IV
- **Coreper I in II:** glej poglavje 2.2
- **Posebni odbor za kmetijstvo:** glej opombo v poglavju 2.2
- **Skupina Antici:** glej poglavji 2.2 in 4.4.2
- **Skupina Mertens:** glej poglavji 2.2 in 4.4.2
- **Delovna skupina:** glej poglavji 2.2 in 4.4.2

Odločanje

- **Poslovnik:** glej poglavji 2.2 in 11

- **Splošni pristop:** glej poglavji 3.2.2 in 3.4.2
- **Poročilo o napredku:** glej poglavje 3.2.2
- **Navadna večina:** glej okvir 8 v poglavju 3.2.1
- **Kvalificirana večina:** glej okvir 8 v poglavju 3.2.1
- **Točke A in B:** glej poglavje 2.2

Komisija

Organi in akterji

- **Kolegij komisarjev:** glej poglavji 2.3 in 4.4.3
- **Predsednik in podpredsedniki:** glej poglavje 2.3
- **Skupina za medinstitucionalne odnose:** glej poglavje 2.3

Odločanje

- **Poslovnik:** glej poglavji 2.3 in 11
- **Umiki:** glej okvir 3 v poglavju 2.3
- **Zelena knjiga in bela knjiga:** glej poglavje 2.3

F. Službe v sekretariatu Evropskega parlamenta

- **LEGI: oddelek za zakonodajne akte (prej oddelek za spravi postopek in soodločanje – CODE)** (generalni direktorat za notranjo politiko Unije, direktorat za zakonodajno usklajevanje in usklajevanje med odbori) zagotavlja podporo, svetovanje in usklajevanje v zvezi z zakonodajnimi, postopkovnimi in institucionalnimi vprašanji. Ima pregled nad vsemi tekočimi zadevami v rednem zakonodajnem postopku in pomaga reševati postopkovna, horizontalna in posebna vprašanja, zlasti med medinstitucionalnimi zakonodajnimi pogajanji, ko pomaga poslancem, skupinam in sekretariatom odborov. Skrbi za usklajevanje med parlamentarnimi odbori pri zakonodajnem delu, med drugim z izmenjavo najboljše prakse, organizacijo neformalnih mrež in usposabljanjem. Ponuja tudi specifično strokovno znanje o vidikih, povezanih z delegiranimi in izvedbenimi akti, in vzdržuje stike z drugimi institucijami o medinstitucionalnih vprašanjih v rednem zakonodajnem postopku. Poleg tega opravlja funkcije sekretariata med tretjo obravnavo v rednem zakonodajnem postopku (npr. v spravnem postopku) in organizira podpisovanje dokončnih zakonodajnih besedil v Parlamentu in Svetu.
- **COORDLEG: oddelek za usklajevanje med odbori in načrtovanje zakonodaje** (generalni direktorat za notranjo politiko Unije, direktorat za zakonodajno usklajevanje in usklajevanje med odbori) organizira seje konference predsednikov odborov, pripravlja priporočila konference predsednikov odborov za dnevne rede prihajajočih delnih zasedanj, obravnava vprašanja o pristojnosti posameznih odborov in vzajemnem sodelovanju, spremlja delovni program Komisije, usklajuje dejavnosti odborov (ustanovne seje, predstavitve kandidatov za komisarje,

samoiniciativna poročila, urniki predstavitev, misije in dejavnosti z nacionalnimi parlamenti) in svetuje tajništvom odborov o postopkovnih ali organizacijskih vprašanjih in podobno, predvsem z izmenjavo primerov dobre prakse.

- **DLA: V direktoratu za zakonodajne akte** (generalni direktorat predsedstva) delajo pravniki lingvisti Parlamenta. Delo opravljajo v vseh 24 jezikih. Pravniki lingvisti med drugim skozi celoten zakonodajni proces pomagajo poslancem, skupinam in tajništvom odborov pri pripravi zakonodaje, skupaj s Svetom so odgovorni za dokončno pravno-jezikovno oblikovanje vseh aktov, sprejetih z rednim zakonodajnim postopkom. Spremljajo posamezne postopke, pomagajo projektnim skupinam pri postopku in načrtovanju poznejših faz zakonodajnega postopka ter delujejo kot kontaktna točka med tajništvom odbora in drugimi službami generalnega direktorata predsedstva.
- **Pravna služba:** pravna služba ima dve nalogi: Parlamentu svetuje o pravnih zadevah in ga zastopa v pravnih postopkih. V svoji svetovalni vlogi med zakonodajnim ciklom pomaga političnim organom Parlamenta (predsedniku, predsedstvu, konferenci predsednikov, kvestorjem in parlamentarnim odborom) in sekretariatu. Podaja neodvisna pravna mnenja in parlamentarnim odborom nudi stalno pomoč. Hkrati člani pravne službe zastopajo Parlament na Sodišču Evropske unije in splošnem sodišču, ko se izpodbija zakonodajo, ki sta jo skupaj sprejela Parlament in Svet.

11. UPORABNE POVEZAVE

Parlament	http://www.europarl.europa.eu/portal/sl
Poslovník	http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20170116+TOC+DOC+XML+V0//SL
Spletno mesto za redni zakonodajni postopek (vključno s statističnimi podatki)	http://www.europarl.europa.eu/ordinary-legislative-procedure/en/home.html
Zakonodajni observatorij (podatkovna baza o medinstitucionalnem postopku odločanja)	http://www.europarl.europa.eu/oel/home/home.do Med drugim so na voljo naslednji dokumenti v zvezi z rednim zakonodajnim postopkom: <i>Prva obravnava v Parlamentu:</i> • Osnutek poročila in končno poročilo, ki ju pripravi poročevalec ter ju nato sprejme pristojni odbor (enako velja za mnenja, ki jih pripravijo drugi odbori) • Predlogi sprememb k predlogu Komisije, vloženi v odboru • Predlogi sprememb, vloženi na plenarnem zasedanju • Stališče v prvi obravnavi, ki ga sprejme Parlament <i>Druga obravnava v Parlamentu:</i> • Osnutek priporočila in končno priporočilo za drugo obravnavo, ki ju pripravi poročevalec ter ju nato sprejme glavni odbor • Predlogi sprememb k stališču Sveta v prvi obravnavi, vloženi v odboru • Predlogi sprememb, vloženi na plenarnem zasedanju • Stališče v drugi obravnavi, ki ga sprejme Parlament <i>Spravni postopek in tretja obravnava:</i> • Skupno besedilo, ki ga odobri spravni odbor • Skupno besedilo v tretji obravnavi, ki ga sprejme Parlament <i>Medinstitucionalna pogajanja:</i> • Pogajalski mandat Parlamenta • Začasni dogovor

Svet	http://www.consilium.europa.eu/sl/home/
Poslovník	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009D0937&qid=1502351061533&from=SL
Javni register dokumentov Sveta	http://www.consilium.europa.eu/sl/documents-publications/public-register/
Komisija	https://ec.europa.eu/commission/index_sl
Poslovník	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010D0138&from=SL
Spremljanje priprave zakonodaje	https://ec.europa.eu/info/law/track-law-making_sl
Platforma REFIT	https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-platform_sl
Posvetovanje	https://ec.europa.eu/info/consultations_sl
Ocene učinka in časovni načrti načrtovanih zakonodajnih predlogov	https://ec.europa.eu/info/law-making-process/planning-and-proposing-law/impact-assessments_sl
Pogodbe	
Prečiščeni besedili Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU)	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:SL:PDF
Seznam pravnih podlag za redni zakonodajni postopek v Lizbonski pogodbi ¹	http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/89445f93-5ccc-405a-b0dd-d37f09c4a9e9/List_of_legal_bases.pdf
Medinstitucionalni sporazumi	
Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje (2016)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016Q0512(01)&from=SL
Okvirni sporazum o odnosih med Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo (2010)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010Q1120(01)&from=SL
Skupna izjava o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja (2007)	http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007C0630(01)&from=SL

¹ Povzeto po A6-0013/2008, poročilo o Lizbonski pogodbi, 2007/2286 (INI).

Druga iskalna orodja	
EUR-Lex	http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sl
Urad za publikacije Evropske unije	https://publications.europa.eu/sl/home
Medinstitucionalni register delegiranih aktov	https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home
Razmejitvena merila	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2019.223.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2019%3A223%3AATOC

PRILOGE

PRILOGA I – Člen 294 Pogodbe o delovanju Evropske unije

1. Kadar se ustanovni pogodbi glede sprejetja akta sklicujeta na redni zakonodajni postopek, se uporablja v nadaljevanju navedeni postopek.

2. Komisija poda predlog Evropskemu parlamentu in Svetu.

Prva obravnava

3. Evropski parlament sprejme stališče v prvi obravnavi in ga pošlje Svetu.

4. Če Svet odobri stališče Evropskega parlamenta, je akt sprejet v besedilu, ki ustreza temu stališču.

5. Če Svet ne odobri stališča Evropskega parlamenta, sprejme svoje stališče v prvi obravnavi in ga pošlje Evropskemu parlamentu.

6. Svet izčrpno obvesti Evropski parlament o razlogih za sprejetje svojega stališča v prvi obravnavi. Komisija izčrpno obvesti Evropski parlament o svojem stališču.

Druga obravnava

7. Če Evropski parlament v treh mesecih po takem obvestilu:

(a) odobri stališče Sveta v prvi obravnavi ali se ne izreče, se šteje, da je bil zadevni akt sprejet v besedilu, ki ustreza stališču Sveta;

(b) z večino svojih članov zavrne stališče Sveta v prvi obravnavi, se šteje, da predlagani akt ni sprejet;

(c) z večino svojih članov predlaga spremembe stališča Sveta v prvi obravnavi, se tako spremenjeno besedilo pošlje Svetu in Komisiji, ki o teh spremembah da svoje mnenje.

8. Če Svet v treh mesecih po prejemu sprememb Evropskega parlamenta s kvalificirano večino:

(a) odobri vse spremembe, se šteje, da je akt sprejet;

(b) ne odobri vseh sprememb, predsednik Sveta v dogovoru s predsednikom Evropskega parlamenta v šestih tednih skliče sestanek spravnega odbora.

9. Svet o spremembah, o katerih je Komisija dala negativno mnenje, odloča soglasno.

Spravni postopek

10. Spravni odbor, ki ga sestavljajo člani Sveta ali njihovi predstavniki in enako število članov, ki predstavljajo Evropski parlament, ima nalogo, da na podlagi stališč Evropskega parlamenta in Sveta v drugi obravnavi v šestih tednih po sklicu s kvalificirano večino članov Sveta ali njihovih predstavnikov in z večino predstavnikov Evropskega parlamenta doseže soglasje o skupnem besedilu.

11. Komisija sodeluje pri delu spravnega odbora ter daje vse potrebne pobude za približanje stališč Evropskega parlamenta in Sveta.

12. Čepravni odbor v šestih tednih po sklicu ne odobri skupnega besedila, se šteje, da predlagani akt ni sprejet.

Tretja obravnava

13. Čepravni odbor v tem roku odobri skupno besedilo, lahko Evropski parlament, ki odloča z večino oddanih glasov, in Svet, ki odloča s kvalificirano večino, v šestih tednih od odobritve skupnega besedila, sprejmeta akt v skladu s skupnim besedilom. Če tega ne storita, se šteje, da akt ni sprejet.

14. Trimesečni in šesttedenski rok iz tega člena se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljšata za največ en mesec oziroma dva tedna.

Posebne določbe

15. Kadar je v primerih, predvidenih v ustanovnih pogodbah, zakonodajni akt predložen v redni zakonodajni postopek na pobudo skupine držav članic, po priporočilu Evropske centralne banke ali na zahtevo Sodišča, se odstavek 2, drugi stavek odstavka 6 in odstavek 9 ne uporabljajo.

Evropski parlament in Svet v takih primerih Komisiji pošljeta predlagani akt s svojimi stališči v prvi in drugi obravnavi. Evropski parlament ali Svet lahko Komisijo med postopkom zaprosita za mnenje, ki ga Komisija lahko da tudi na lastno pobudo. Prav tako lahko, če meni, da je to potrebno, sodeluje v spravnem odboru v skladu z odstavkom 11.

PRILOGA II – Veljavni členi za redni zakonodajni postopek

Oddelek 1 – Prva obravnava	
Člen 59	(glasovanje na plenarnem zasedanju)
Člen 60	(vrnitev zadeve)
Člen 62	(dogovor)
Oddelek 2 – Druga obravnava	
Člen 63	(stališče Sveta)
Člen 64	(roki)
Člen 65	(odbor)
Člen 66	(plenarno zasedanje)
Člen 67	(glasovanje)
Člen 68	(dopustnost)
Člen 69	(dogovor)
Oddelek 3 – Medinstitucionalna pogajanja	
Člen 70	(splošno)
Člen 71	(prva obravnava v Parlamentu)
Člen 72	(zgodnja druga obravnava)
Člen 73	(druga obravnava)
Člen 74	(potek pogajanj)
Oddelek 4 – Spravni postopek in tretja obravnava	
Člen 75	(roki)
Člen 76	Sklic pravnega odbora
Člen 77	(delegacija)
Člen 78	(skupno besedilo)

Člen 59: Glasovanje v Parlamentu – prva obravnava

1. Parlament lahko odobri, spremeni ali zavrne osnutek zakonodajnega akta.

2. Parlament najprej glasuje o vsakem predlogu takojšne zavrnitve osnutka zakonodajnega akta, ki ga pisno vloži pristojni odbor, politična skupina ali poslanci, ki dosegajo vsaj nizki prag.

Če je predlog zavrnitve sprejet, predsednik od institucije, ki je pripravila osnutek, zahteva, naj umakne osnutek zakonodajnega akta.

Če institucija, ki je pripravila osnutek, to naredi, predsednik razglasi, da je postopek končan.

Če institucija, ki je pripravila osnutek, osnutka zakonodajnega akta ne umakne, predsednik razglasi, da je prva obravnava v Parlamentu zaključena, razen če se Parlament na predlog predsednika ali poročevalca pristojnega odbora ali politične skupine ali poslancev, ki dosegajo vsaj nizki prag, odloči, da bo zadevo vrnil pristojnemu odboru v ponovno obravnavo.

Če predlog zavrnitve ni sprejet, Parlament ravna v skladu z odstavki 3, 4 in 5.

3. O vsakem začasnem dogovoru, ki ga v skladu s členom 74(4) vloži pristojni odbor, se glasuje prednostno z enim samim glasovanjem, razen če se Parlament na zahtevo politične skupine ali poslancev, ki dosegajo vsaj nizki prag, odloči, da bo glasoval o predlogih sprememb v skladu z odstavkom 4. V tem primeru se Parlament odloči tudi, ali bo glasovanje o predlogih sprememb potekalo takoj. Če se Parlament ne odloči za takojšnje glasovanje, določi nov rok za vložitev predlogov sprememb, glasovanje pa poteka na naslednji seji.

Če je z enim samim glasovanjem začasni dogovor sprejet, predsednik razglasi, da je prva obravnava v Parlamentu zaključena.

Če pri enem samem glasovanju začasni dogovor ne prejme večine oddanih glasov, predsednik določi nov rok za predloge sprememb k osnutku zakonodajnega akta. O teh predlogih sprememb se nato glasuje na naslednji seji, da Parlament zaključi prvo obravnavo.

4. Razen v primeru sprejetja predloga zavrnitve v skladu z odstavkom 2 ali sprejetja začasnega dogovora v skladu z odstavkom 3 se o vseh predlogih sprememb k osnutku zakonodajnega akta nato glasuje, po potrebi tudi o posameznih delih začasnega dogovora, kadar so bile predložene zahteve za glasovanje po delih ali za ločeno glasovanje ali konkurenčni predlogi sprememb.

Preden Parlament glasuje o predlogih sprememb, lahko predsednik zaprosi Komisijo za stališče in Svet za komentar.

Parlament po glasovanju o teh predlogih sprememb glasuje o celotnem osnutku zakonodajnega akta, spremenjenem ali ne.

Če je celotni osnutek zakonodajnega akta, spremenjen ali ne, sprejet, predsednik razglasi, da je prva obravnava zaključena, razen če se Parlament na predlog predsednika ali poročevalca pristojnega odbora, politične skupine ali poslancev, ki dosegajo vsaj nizki prag, odloči, da bo zadevo vrnil pristojnemu odboru, da izvede medinstitucionalna pogajanja v skladu s členoma 60 in 74.

Če celotni osnutek zakonodajnega akta, kakor je bil ali ni bil spremenjen, ne dobi večine oddanih glasov, predsednik razglasi, da je prva obravnava zaključena, razen če se Parlament na predlog predsednika ali poročevalca pristojnega odbora, politične skupine ali poslancev, ki dosegajo vsaj nizki prag, odloči, da bo zadevo vrnil pristojnemu odboru v ponovno obravnavo.

5. Po glasovanju v skladu z odstavki 2, 3 in 4 in po poznejšem glasovanju o predlogih sprememb k osnutku zakonodajne resolucije, ki se nanašajo na morebitne postopkovne zahteve, se šteje, da je zakonodajna resolucija sprejeta. Po potrebi se v skladu s členom 203(2) zakonodajna resolucija prilagodi izidu glasovanja v skladu z odstavki 2, 3 in 4.

Predsednik besedilo zakonodajne resolucije in stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji, če so osnutek zakonodajnega akta oblikovali skupina držav članic, Sodišče ali Evropska centralna banka, pa tudi njim.

Člen 60: Vrnitev pristojnemu odboru

Če se v skladu s členom 59 zadeva vrne pristojnemu odboru v ponovno obravnavo ali v medinstitucionalna pogajanja v skladu s členom 74, pristojni odbor Parlamentu ustno ali pisno poroča v roku štirih mesecev. Ta rok lahko konferenca predsednikov podaljša.

Po vrnitvi zadeve odboru mora glavni odbor, še preden odloči o postopku, ki se uporabi, pridruženemu odboru v skladu s členom 57 omogočiti, da se opredeli do predlogov sprememb, ki spadajo v njegovo izključno pristojnost, zlasti do predlogov sprememb, ki se morajo na novo vložiti na plenarnem zasedanju.

Parlamentu nič ne preprečuje, da po potrebi sklene imeti zaključno razpravo po poročilu pristojnega odbora, ki mu je bila zadeva vrnjena.

Člen 62: Dogovor v prvi obravnavi

Kadar v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije Svet obvesti Parlament, da je odobril stališče Parlamenta, predsednik, po dokončnem oblikovanju v skladu s členom 203 Poslovnika, na plenarnem zasedanju razglasi, da je akt sprejet v besedilu, ki ustreza stališču Parlamenta.

Člen 63: Posredovanje stališča Sveta

1. Stališče Sveta se v skladu s členom 294 Pogodbe o delovanju Evropske unije pošlje, ko ga predsednik razglasi na plenarnem zasedanju. Predsednik razglasitev opravi po prejemu dokumentov, ustrezno prevedenih v uradne jezike Evropske unije, ki vsebujejo stališče, vse izjave, zabeležene v zapisniku Sveta ob sprejetju stališča, razloge, zaradi katerih je Svet stališče sprejel, ter stališče Komisije. Predsednik razglasitev opravi na delnem zasedanju, ki sledi prejemu teh dokumentov.

Pred razglasitvijo se predsednik po posvetovanju s predsednikom pristojnega odbora ali poročevalcem ali obema prepriča, da je prejeta besedilo zagotovo stališče Sveta iz prve obravnave in da ne gre za okoliščine iz člena 61. *V nasprotnem primeru predsednik skupaj s pristojnim odborom in, kadar je to mogoče, v dogovoru s Svetom poišče ustrezno rešitev.*

2. Na dan razglasitve v Parlamentu se šteje, da je bilo stališče Sveta avtomatično dodeljeno odboru, pristojnemu v prvi obravnavi.

3. Seznam teh posredovanj se skupaj z imeni pristojnih odborov objavi v zapisniku seje.

Člen 64: Podaljšanje rokov

1. Predsednik na zahtevo predsednika pristojnega odbora roke za drugo obravnavo podaljša v skladu s členom 294(14) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

2. Predsednik obvesti Parlament o vsakem podaljšanju rokov v skladu s členom 294(14) Pogodbe o delovanju Evropske unije, do katerega je prišlo bodisi na pobudo Parlamenta bodisi Sveta.

Člen 65: Postopek v pristojnem odboru

1. Stališče Sveta se uvrsti pod prednostno točko dnevnega reda prve seje pristojnega odbora po njegovi predložitvi. Svet se lahko povabi, da predstavi svoje stališče.

2. Če pristojni odbor ne odloči drugače, je poročevalec v drugi obravnavi isti kot poročevalec v prvi obravnavi.

3. Za postopke v pristojnem odboru se uporabljajo določbe člena 68(2) in (3) o dopustnosti predlogov sprememb k stališču Sveta; predloge zavrnitve in sprememb lahko vlagajo le člani ali stalni namestniki odbora. Odbor odloča z večino oddanih glasov.

4. Pristojni odbor predloži priporočilo za drugo obravnavo, v katerem predlaga sprejetje, spremembo ali zavrnitev stališča Sveta. Priporočilo vsebuje kratko obrazložitev predlagane odločitve.

5. Med drugo obravnavo se členi 51, 52, 56 in 198 ne uporabljajo.

Člen 66: Predložitev Parlamentu

Stališče Sveta in, kadar je na voljo, priporočilo pristojnega odbora za drugo obravnavo se avtomatično uvrstita na osnutek dnevnega reda delnega zasedanja, katerega sreda je pred in najbližje dnevu, ko se izteče trimesečni oziroma, če je bil podaljšan v skladu s členom 64, štirimesečni rok, razen če se zadeva obravnava že na enem od predhodnih delnih zasedanj.

Člen 67: Glasovanje v Parlamentu – druga obravnava

1. Parlament najprej glasuje o predlogu takojšnje zavrnitve stališča Sveta, ki ga pisno vloži pristojni odbor, politična skupina ali poslanci, ki dosegajo vsaj nizki prag. Ta predlog zavrnitve je sprejet, če je zanj glasovala večina vseh poslancev Parlamenta.

Če je ta predlog zavrnitve sprejet, s čimer se stališče Sveta zavrne, predsednik na plenarnem zasedanju razglasi, da je zakonodajni postopek končan.

Če ta predlog zavrnitve ni sprejet, Parlament ravna v skladu z odstavki od 2 do 5.

2. O vsakem začasnem dogovoru, ki ga v skladu s členom 74(4) vloži pristojni odbor, se glasuje prednostno z enim samim glasovanjem, razen če se Parlament na zahtevo politične skupine ali poslancev, ki dosegajo vsaj nizki prag, odloči, da bo takoj prešel h glasovanju o predlogih sprememb v skladu z odstavkom 3.

Če pri enem samem glasovanju za začasni dogovor glasuje večina vseh poslancev Parlamenta, predsednik na plenarnem zasedanju razglasi, da je druga obravnava v Parlamentu zaključena.

Če pri enem samem glasovanju za začasni dogovor ne glasuje večina vseh poslancev Parlamenta, Parlament ravna v skladu z odstavki 3, 4 in 5.

3. Če predlog zavrnitve v skladu z odstavkom 1 ali začasni dogovor v skladu z odstavkom 2 ni bil sprejet, se glasuje o vseh predlogih sprememb stališča Sveta, vključno s tistimi iz začasnega dogovora, ki ga v skladu s členom 74(4) vloži pristojni odbor. Vsak predlog spremembe stališča Sveta je sprejet le, če zanj glasuje večina vseh poslancev Parlamenta.

Predsednik lahko pred glasovanjem o predlogih sprememb zaprosi Komisijo za stališče in Svet za komentar.

4. Parlament lahko, četudi je v skladu z odstavkom 1 glasoval proti prvotnemu predlogu zavrnitve stališča Sveta, na predlog predsednika ali poročevalca pristojnega odbora, politične skupine ali poslancev, ki dosegajo vsaj nizki prag, obravnava nov predlog zavrnitve po glasovanju o predlogih sprememb v skladu z odstavkom 2 ali 3. Ta predlog je sprejet, če zanj glasuje večina vseh poslancev Parlamenta.

Če je stališče Sveta zavrnjeno, predsednik na plenarnem zasedanju razglasi, da je zakonodajni postopek končan.

5. Po glasovanju v skladu z odstavki od 1 do 4 in glasovanju o predlogih sprememb k osnutku zakonodajne resolucije, ki se nanašajo na morebitne postopkovne zahteve, predsednik razglasi, da je druga obravnava v Parlamentu zaključena, in šteje se, da je zakonodajna resolucija sprejeta. Po potrebi se v skladu s členom 203(2) zakonodajna resolucija prilagodi izidu glasovanja v skladu z odstavki 1 do 4 ali uporabi člena 69.

Predsednik besedilo zakonodajne resolucije in morebitnega stališča Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji.

Če ni bil vložen predlog zavrnitve ali spremembe stališča Sveta, se šteje, da je stališče sprejeto.

Člen 68: Dopustnost predlogov sprememb stališča Sveta

1. Predloge sprememb stališča Sveta za obravnavo na plenarnem zasedanju lahko vloži pristojni odbor, politična skupina ali poslanci, ki dosegajo vsaj nizki prag.

2. Predlog spremembe stališča Sveta je dopusten le, če je skladen z določbami členov 180 in 181 in je njegov namen:

- (a) v celoti ali delno obnoviti stališče, ki ga je Parlament sprejel v prvi obravnavi, ali
- (b) doseči dogovor med Svetom in Parlamentom ali
- (c) spremeniti del besedila stališča Sveta, ki v predlog, podan v prvi obravnavi, ni bil vključen ali pa je bil vključen z drugačno vsebino, ali
- (d) upoštevati novo dejstvo ali pravno stanje, nastalo po sprejetju stališča Parlamenta v prvi obravnavi.

Predsednikove presoje dopustnosti ali nedopustnosti predloga spremembe ni mogoče izpodbijati.

3. Če je po prvi obravnavi prišlo do novih volitev, ne da bi bil izveden postopek iz člena 61, lahko predsednik sklene odpraviti omejitve glede dopustnosti, določene v odstavku 2.

Člen 69: Dogovor v drugi obravnavi

Kadar v rokih, določenih za vlaganje in glasovanje o predlogih sprememb ali predlogih zavrnitve, niso bili vloženi ne predlog zavrnitve stališča Sveta ne predlogi sprememb tega stališča v skladu s členoma 67 in 68, predsednik na plenarnem zasedanju razglasi, da je predlagani akt sprejet.

Člen 70: Splošne določbe

Pogajanja z drugimi institucijami pri iskanju dogovora med zakonodajnim postopkom se lahko začnejo šele po tem, ko je sprejeta odločitev v skladu s členi od 71 do 73 ali ko

Parlament zadevo vrne v medinstitucionalna pogajanja. Ta pogajanja potekajo v skladu s kodeksom ravnanja, ki ga določi konferenca predsednikov⁽¹⁾.

(1) Kodeks ravnanja pri pogajanjih v rednem zakonodajnem postopku (glej zbornik pravil, razdelek C.2)

Člen 71: Pogajanja pred prvo obravnavo v Parlamentu

1. Kadar je odbor sprejel zakonodajno poročilo v skladu s členom 51, se lahko z večino glasov svojih članov odloči, da bo začel pogajanja na podlagi tega poročila.

2. Odločitve o začetku pogajanj se razglasijo na začetku delnega zasedanja po njihovem sprejetju v odboru. Do konca dneva, ki sledi njihovi razglasitvi v Parlamentu, lahko poslanci ali politična skupina oziroma skupine, ki dosegajo vsaj srednji prag, pisno zahtevajo glasovanje o odločitvi odbora o začetku pogajanj. Parlament glasuje na istem delnem zasedanju.

Če do izteka roka, določenega v prvem pododstavku, ni vložena nobena taka zahteva, predsednik o tem obvesti Parlament. Če je zahteva vložena, lahko predsednik neposredno pred glasovanjem da besedo enemu zagovorniku odločitve odbora o začetku pogajanj in enemu nasprotniku te odločitve. Oba lahko podata izjavo, ki traja največ dve minuti.

3. Če Parlament zavrne odločitev odbora o začetku pogajanj, se osnutek zakonodajnega akta in poročilo pristojnega odbora uvrstita na dnevni red naslednjega delnega zasedanja, predsednik pa določi rok za vložitev predlogov sprememb. Uporablja se člen 59(4).

4. Pogajanja se lahko začnejo kadar koli po izteku roka iz prvega pododstavka odstavka 2, če ni bila vložena nobena zahteva za glasovanje Parlamenta o odločitvi o začetku pogajanj. Če je bila taka zahteva vložena, se lahko pogajanja začnejo kadar koli po tem, ko je odločitev odbora o začetku pogajanj odobril Parlament.

Člen 72: Pogajanja pred prvo obravnavo v Svetu

Kadar je Parlament sprejel svoje stališče v prvi obravnavi, to stališče predstavlja mandat za vsa pogajanja z drugimi institucijami. Pristojni odbor se lahko z večino glasov svojih članov odloči, da začne pogajanja kadar koli zatem. Te odločitve se razglasijo v Parlamentu na delnem zasedanju, ki sledi glasovanju v odboru, in se navedejo v zapisniku.

Člen 73: Pogajanja pred drugo obravnavo v Parlamentu

Kadar je bilo stališče Sveta v prvi obravnavi posredovano pristojnemu odboru, predstavlja stališče Parlamenta v prvi obravnavi, ob upoštevanju člena 68, mandat za vsa pogajanja z drugimi institucijami. Pristojni odbor lahko odloči, da začne pogajanja kadar koli zatem.

Kadar stališče Sveta vsebuje elemente, ki jih osnutek zakonodajnega akta ali stališče Parlamenta v prvi obravnavi ne zajema, lahko odbor sprejme smernice za pogajalsko ekipo, ki so lahko tudi v obliki predlogov sprememb stališča Sveta.

Člen 74: Potek pogajanj

1. Pogajalsko ekipo Parlamenta vodi poročevalec, predseduje pa ji predsednik pristojnega odbora ali njegov podpredsednik, ki ga imenuje predsednik odbora. Sestavljajo jo vsaj poročevalci v senci iz vsake politične skupine, ki želi sodelovati.

2. Vsi dokumenti, namenjeni razpravi na sestanku s Svetom in Komisijo (v nadaljnjem besedilu: trialog), se posredujejo pogajalski ekipi vsaj 48 ur ali, v nujnih primerih, vsaj 24 ur pred začetkom trialoga.

3. Po vsakem trialogu predsednik pogajalske ekipe in poročevalec v imenu pogajalske ekipe poročata na naslednji seji pristojnega odbora.

Kadar seje odbora ni mogoče sklicati pravočasno, predsednik pogajalske ekipe in poročevalec v imenu pogajalske ekipe poročata na seji koordinatorjev odbora.

4. Če pogajanja privedejo do začasnega dogovora, se o tem nemudoma obvesti pristojni odbor. Dokumenti, ki odražajo izid sklepnega trialoga, se dajo na voljo pristojnemu odboru in se objavijo. Začasni dogovor se predloži pristojnemu odboru, ki z enim samim glasovanjem z večino oddanih glasov odloči, ali ga odobri. Če je odobren, se vloži v obravnavo Parlamentu v obliki, v kateri so jasno označene vse spremembe osnutka zakonodajnega akta.

5. V primeru nesoglasja med zadevnimi odbori na podlagi členov 57 in 58 o podrobnih pravilih glede začetka in vodenja teh pogajanj odloči predsednik konference predsednikov odborov v skladu z načeli iz navedenih členov.

Člen 75: Podaljšanje rokov

1. Predsednik na zahtevo delegacije Parlamenta v spravnem odboru roke za tretjo obravnavo podaljša v skladu s členom 294(14) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

2. Predsednik obvesti Parlament o vsakem podaljšanju rokov v skladu s členom 294(14) Pogodbe o delovanju Evropske unije, do katerega je prišlo bodisi na pobudo Parlamenta bodisi Sveta.

Člen 76: Sklic pravnega odbora

Kadar Svet obvesti Parlament, da ne more sprejeti vseh sprememb stališča Sveta, ki jih je predlagal Parlament, predsednik skupaj s Svetom določi čas in kraj prvega sestanka pravnega odbora. Šesttedenski ali, če se podaljša, osemtedenski rok, predviden v členu 294(10) Pogodbe o delovanju Evropske unije, začne teči od trenutka, ko se odbor prvič sestane.

Člen 77: Delegacija v spravnem odboru

1. Delegacija Parlamenta v spravnem odboru je sestavljena iz toliko članov, kolikor jih je v delegaciji Sveta.
2. Politična sestava delegacije ustreza sestavi Parlamenta po političnih skupinah. Konferenca predsednikov določi točno število poslancev iz vsake politične skupine, ki so člani delegacije Parlamenta.
3. Politične skupine imenujejo člane delegacije za vsak posamezni primer sprave, po možnosti izmed članov pristojnega odbora, razen treh članov, ki so imenovani za stalne člane sledečih si delegacij za obdobje 12 mesecev. Politične skupine izmed podpredsednikov imenujejo tri stalne člane, ki zastopajo najmanj dve različni politični skupini. Predsednik in poročevalec pristojnega odbora v drugi obravnavi ter poročevalci vseh pridruženih odborov so v vsakem primeru člani delegacije.
4. Politične skupine, zastopane v delegaciji, imenujejo namestnike.
5. Politične skupine, ki v delegaciji niso zastopane, lahko pošljejo po enega predstavnika na katero koli interno pripravljalno sejo delegacije. Če v delegaciji ni nobenega samostojnega poslanca, se lahko en samostojni poslanec udeleži katere koli interne pripravljalne seje delegacije.
6. Delegacijo vodi predsednik ali eden izmed treh stalnih članov.
7. Delegacija odloča z večino glasov svojih članov. Njene razprave niso javne.

Konferenca predsednikov določi nadaljnje postopkovne smernice za delo delegacije v spravnem odboru.

8. Delegacija o izidu pravnega postopka poroča Parlamentu.

Člen 78: Skupno besedilo

1. Ko je v spravnem odboru dosežen dogovor o skupnem besedilu, se zadeva uvrsti na dnevni red seje Parlamenta, ki bo potekala v roku šestih oziroma, če je bil rok podaljšan, osmih tednov od dneva sprejetja skupnega besedila v spravnem odboru.
2. Predsednik odbora ali drugi imenovani član delegacije Parlamenta v spravnem odboru poda izjavo o skupnem besedilu, ki ga spremlja poročilo.
3. K skupnemu besedilu ni dopustno vlagati predlogov sprememb.
4. Skupno besedilo v celoti je predmet enega samega glasovanja. Skupno besedilo je sprejeto, če dobi večino oddanih glasov.
5. Kadar v spravnem odboru dogovor o skupnem besedilu ni dosežen, predsednik ali drugi imenovani član delegacije Parlamenta v spravnem odboru poda izjavo. Izjavi sledi razprava.

6. V spravnem postopku med Parlamentom in Svetom po drugi obravnavi se zadeve ne vrnejo odboru.

7. Med tretjo obravnavo se členi 51, 52 in 56 ne uporabljajo.

PRILOGA III – Kodeks ravnanja pri pogajanjih v rednem zakonodajnem postopku¹

1. Uvod

Ta kodeks ravnanja določa smernice za potek pogajanj v Parlamentu na vseh stopnjah rednega zakonodajnega postopka, tudi v tretji obravnavi, in ga je treba brati v povezavi s členoma 70 in 74 poslovnika.

Dopolnjuje ustrezne določbe Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje², ki se nanašajo na preglednost in usklajevanje zakonodajnega postopka, ter Skupno izjavo o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja³, o kateri so se Parlament, Svet in Komisija dogovorili 30. junija 2007.

2. Splošna načela in priprava na pogajanja

Medinstitucionalna pogajanja v okviru rednega zakonodajnega postopka temeljijo na načelih preglednosti, odgovornosti in učinkovitosti, da se zagotovi zanesljiv, sledljiv in odprt postopek odločanja, tako znotraj Parlamenta kot glede javnosti.

Parlament bi praviloma moral uporabiti vse ponujene možnosti na vseh stopnjah rednega zakonodajnega postopka. Odločitev o začetku pogajanj, zlasti z namenom doseči dogovor v prvi obravnavi, se po tehtnem premisleku sprejme za vsak primer posebej in ob upoštevanju posebnosti vsake posamezne zadeve.

Možnost začetka pogajanj s Svetom poročevalec predstavi odboru v polni sestavi, ki odločitev sprejme v skladu z ustreznim členom. Mandat obsega zakonodajno poročilo odbora ali spremembe, sprejete na plenarnem zasedanju za pogajanja v prvi obravnavi, stališče Parlamenta v prvi obravnavi za pogajanja v zgodnji drugi ali drugi obravnavi in stališče Parlamenta v drugi obravnavi za pogajanja v tretji obravnavi.

Parlament je obveščen o vseh odločitvah o začetku pogajanj in jih natančno preuči. Da se v zakonodajnem postopku doseže čim večja preglednost, predsednik konference predsednikov odborov redno obvešča konferenco predsednikov ter ji sistematično in pravočasno posreduje informacije o vseh odločitvah odborov o začetku pogajanj in o napredku zadev v okviru rednega zakonodajnega postopka. Vsak dogovor, dosežen med pogajanjem, se šteje za začasnega, dokler ga Parlament ne sprejme.

Glavni pristojni organ za potek pogajanj v prvi, zgodnji drugi in drugi obravnavi je pristojni odbor, ki ga zastopa pogajalska ekipa v skladu s členom 74. V pogajanjih v tretji obravnavi Parlament zastopa njegova delegacija v spravnem odboru, ki ji

¹ Kakor ga je odobrila konferenca predsednikov 28. septembra 2017.

² ULL 123, 12.5.2016, str. 1.

³ UL C 145, 30.6.2007, str. 5.

predseduje eden od podpredsednikov, pristojnih za pravni postopek. Med pogajanji se upošteva politično ravnotežje, vse politične skupine pa imajo pravico biti zastopane vsaj na ravni osebja.

Ta kodeks ravnanja se smiselno uporablja, kadar so izpolnjeni pogoji iz člena 57 o postopku s pridruženimi odbori ali iz člena 58 o postopku s skupnimi sejami odborov, zlasti v zvezi s sestavo pogajalske ekipe in potekom pogajanj. Predsedniki zadevnih odborov bi se morali vnaprej dogovoriti o načinih svojega sodelovanja v medinstitucionalnih pogajanjih.

3. Potek pogajanj in dokončno oblikovanje dogovora

Parlament načeloma in za večjo preglednost zagotavlja sredstva, potrebna za dobro obveščenost javnosti v celotnem zakonodajnem ciklu, in tesno sodeluje z drugimi institucijami, da se olajša sledljivost zakonodajnega postopka. To vključuje skupno razglasitev uspešnih izidov zakonodajnih postopkov, vključno na skupnih tiskovnih konferencah ali na kateri koli drugačen način, ki se jim zdi ustrezen.

Pogajanja v sklopu trialogov temeljijo na enem skupnem dokumentu (običajno v obliki dokumenta s stolpci), iz katerega so razvidna stališča zadevnih institucij do posameznih predlogov sprememb, v njem pa so zajeta tudi morebitna sporazumna besedila, o katerih je bil dosežen začasni dogovor. Ta dokument je skupen institucijam in o vsaki različici, razdeljeni za trialog, bi se morala načeloma dogovoriti oba sozakonodajalca. Po vsakem trialogu predsednik pogajalske ekipe in poročevalec poročata pristojnemu odboru ali njegovim koordinatorjem o napredku pogajanj.

Ko je s Svetom dosežen začasni dogovor, predsednik pogajalske ekipe in poročevalec v celoti obvestita pristojni odbor o izidu pogajanj, ki se objavi. Pristojni odbor prejme v obravnavo besedilo vsakega začasnega dogovora, ki je bil dosežen, v obliki, iz katere so jasno razvidne spremembe osnutka zakonodajnega akta. Pristojni odbor odloča v skladu s členom 74.

Začasni dogovor, dosežen med pogajanji, se potrdi z uradnim pismom. Pri dogovorih v prvi in drugi obravnavi predsednik Coreperja pisno potrdi začasni dogovor predsedniku pristojnega odbora, pri dogovoru v zgodnji drugi obravnavi pa predsednik pristojnega odbora obvesti Svet, da bo na plenarnem zasedanju priporočil, naj se stališče Sveta iz prve obravnave, ki ustreza besedilu začasnega dogovora, sprejme brez sprememb v drugi obravnavi v Parlamentu¹.

Med potrditvijo začasnega dogovora v odboru in glasovanjem v Parlamentu mora biti na voljo dovolj časa, da lahko politične skupine pripravijo svoje končno stališče.

¹Glej točko 18 skupne izjave o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja.

Začasni dogovor je treba v skladu s členom 203 dokončno pravno-jezikovno oblikovati. Začasni dogovor se ne spreminja brez izrecnega dogovora na ustrezni ravni tako Evropskega parlamenta kot Sveta.

4. Pomoč pogajalski ekipi

Pogajalski ekipi se zagotovi vse, kar potrebuje, da bi učinkovito opravila delo. Pomaga ji „upravna projektna skupina“, ki jo koordinira sekretariat pristojnega odbora in mora vključevati vsaj oddelek za zakonodajne zadeve, pravno službo, direktorat za zakonodajne akte, tiskovni oddelek Parlamenta in druge ustrezne službe, o katerih se odloča za vsak primer posebej. Svetovalci političnih skupin so povabljeni na seje, organizirane za pripravo na sestanke v okviru trialoga ali po njih. Oddelek za zakonodajne zadeve koordinira zagotavljanje upravne pomoči delegaciji Parlamenta v spravnem odboru.

PRILOGA IV – Vrstni red predsedstev Sveta¹

*Porazdelitev vrstnega reda predsedovanja na skupine treh držav članic
(predsedniške trojke)*

Romunija	januar–junij	2019
Finska	julij–december	2019
Hrvaška	januar–junij	2020
Nemčija	julij–december	2020
Portugalska	januar–junij	2021
Slovenija	julij–december	2021
Francija	januar–junij	2022
Češka	julij–december	2022
Švedska	januar–junij	2023
Španija	julij–december	2023
Belgija	januar–junij	2024
Madžarska	julij–december	2024
Poljska	januar–junij	2025
Danska	julij–december	2025
Ciper	januar–junij	2026
Irska	julij–december	2026
Litva	januar–junij	2027
Grčija	julij–december	2027
Italija	januar–junij	2028
Latvija	julij–december	2028
Luksemburg	januar–junij	2029
Nizozemska	julij–december	2029
Slovaška	januar–junij	2030
Malta	julij–december	2030

¹ [ULL 208, 2.8.2016, str. 42.](#)

PRILOGA V – Posledice izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije za večine in prage v rednem zakonodajnem postopku

Večine v rednem zakonodajnem postopku	
V Parlamentu	
Navadna večina:	večina oddanih glasov
Kvalificirana večina:	večina poslancev Evropskega parlamenta (za glasovanje na plenarnem zasedanju je to trenutno 353 od 705 glasov)
V Svetu	
Navadna večina:	večina držav članic glasuje za (14 držav članic)
Kvalificirana večina:	55 % držav članic (tj. 15 držav članic), ki predstavljajo vsaj 65 % prebivalstva EU, glasuje za
Soglasje:	vse države članice, ki glasujejo, so za (če se katera država glasovanja vzdrži, to ne prepreči soglasnega sprejetja).

Pragovi za postopkovne zahteve v Parlamentu	
Nizki prag	Ena dvajsetina vseh poslancev Parlamenta ali politična skupina (36 poslancev)
Srednji prag	Desetina vseh poslancev Parlamenta, ki jo sestavlja ena ali več političnih skupin ali posameznih poslancev oziroma kombinacija obojega (71 poslancev)
Visoki prag	Petina vseh poslancev Parlamenta, ki jo sestavlja ena ali več političnih skupin ali posameznih poslancev oziroma kombinacija obojega (141 poslancev)